

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Nedskrivning av Goodwill

Bias och kulturella skillnader i nedskrivningsprövningen

- case: Finland och Sverige

Magisteruppsats i företagsekonomi
Höstterminen 2009

Ämnesområde: Externredovisning
Handledare: Gunnar Rimmel

Författare: Mikael Ahlers

Sammanfattning

Magisteruppsats i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Externredovisning och företagsanalys, HT 2009

Författare: : Mikael Ahlers

Handledare: Gunnar Rimmel

Titel: Nedskrivning av Goodwill - Bias och kulturella skillnader i nedskrivningsprövningen - case: Finland och Sverige

Bakgrund och problem: De noterade finska och svenska företagen har sedan redovisningsår 2005 varit tvungna enligt IFRS-regelverket att utsätta sina goodwillposter för årliga nedskrivningsprövningar. Förfarandet har förväntats öka på redovisningens relevans men samtidigt har den också kritiserats för att öppna ett fönster för manipulation och bias. Problemet med förfarandet är att det innefattar en hel del personlig bedömning och är för allmänheten en relativt ogenomskinlig händelse. Den tidigare forskningen har för mestadels koncentrerat sig på den amerikanska marknaden och varit oense ifall den nya kutymen är lyckad eller inte. Diverse undersökningar har lett till olika resultat angående bias inflytande över nedskrivningsprövningar. Tillsvidare har IFRS-hemisfärens norra del (Nord Europa) dock inte berörts i denna forskning.

Syfte: Syftet med denna uppsats är att ta del i den tidigare diskussionen med att undersöka ifall de i Finland och i Sverige utförda nedskrivningarna varit igenomsnitt befogade och ifall berättigade ekvivalenta skjutits upp. Samtidigt önskar man finna svar på frågan om det finns skillnader i prövningen mellan dessa två länder.

Avgränsningar: Uppsatsen begränsas till nedskrivningsåren 2005-2008. Uppsatsen undersöker inte heller de olika motiven för att utföra obefogade nedskrivningar eller att skjuta upp berättigade sådana. Testerna och analysen kommer att behandla enbart frågan om det finns tecken på att obefogade nedskrivningar genomförs och berättigade skjuts upp i en större utsträckning.

Metod: Det används en hel del diverse skräddarsydda metoder i undersökningen. För det mesta handlar det dock om att fördela datasamplet i olika grupper enligt diverse nyckeltal och sedan jämföra gruppernas egenskaper med varandra. Oftast handlar det om jämförelse av nedskrivningsbenägenhet.

Resultat och slutsatser: Det gick inte att bevisa de utförda nedskrivningarnas befogenhet, men samtidigt gick det inte heller att bevisa att bias uppkom. Det noterades dock att företag som enligt diverse mått borde vara "nedskrivningsfärdiga" också skrev ned goodwill oftare än övriga företag, vilket var ett positivt fynd även om det inte helt förkastar existensen av bias. Inga betydliga skillnader mellan själva länderna noterades. Det antogs att en stor orsak till de tafatta resultaten var problemen som förknippades till datasamplets egenskaper.

Förslag till fortsatt forskning: 1) Finns det en omfattande tradition att skjuta upp nedskrivningar? 2) Under-/överskattas nedskrivningarnas omfattningar på flit? 3) Hur upplever själva personerna, som sysselsätter sig med nedskrivningsprövningar, förfarandets tillförlitlighet?

Förkortningar och begrepp

FASB	<i>Financial Accounting Standards Board</i> : Normsättaren som ger ut majoriteten av amerikanska redovisningsregler. Organisationen och dess arbete har inflytande även över övriga länder som följer den anglosaxiska redovisningstraditionen.
SFAS	<i>Statement of Financial Accounting Standards</i> : Redovisningsstandarder utgivna av FASB.
<i>SFAS 141</i>	Rörelseförvärv
<i>SFAS 142</i>	Goodwill och immateriella tillgångar
IASB	<i>International Accounting Standards Board</i> : Normsättaren som skapat IFRS regelverket. Efterträdare till ISAC.
IFRS	Redovisningsregelverket som omfattar bl.a. IAS - och IFRS-standarderna. Regelverket tillämpas i hög grad inom den industrialiserade världen.
<i>IAS 36</i>	Nedskrivningar
<i>IAS 38</i>	Immateriella tillgångar
<i>IFRS 3</i>	Rörelseförvärv
<i>IFRS-FR</i>	Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter
US GAAP	<i>United States Generally Accepted Accounting Principles</i> : Regelverket som styr amerikanska redovisningen. Majoriteten av standarderna ges ut av FASB.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	6
1.1 Bakgrund.....	6
1.2 Problemdiskussion.....	7
1.4 Problemformulering.....	9
1.5 Syfte.....	9
1.6 Avgränsningar.....	9
1.7 Disposition.....	9
2 Teori och rådande redovisningspraxis.....	10
2.1 Allmänt om diverse bestämmelser i Finland och Sverige.....	10
2.2 Internationell redovisningsstandard.....	11
2.2.1 IFRS-FR.....	11
2.2.2 IFRS 3, IAS 36 och IAS 38.....	11
2.3 Teoretiska aspekter för existensen av bias.....	12
2.3.1 Anledningar till nedskrivning av goodwill.....	12
2.3.2 Obefogad nedskrivning.....	13
2.3.3 Uppskjuten befogad nedskrivning.....	14
2.4 Kulturella skillnader i redovisningen.....	15
3 Tidigare forskning.....	16
3.1 Allmän översikt av forskningen i goodwill.....	16
3.2 Studier i bias och goodwill.....	17
4 Urval och statistik.....	20
4.1 Beskrivning av urvalsprocessen.....	20
4.2 Urvalet.....	21
4.3 Övriga kompletterande variabler.....	24
4.4 Statistik över goodwillposterna och nedskrivningarna.....	25
4.5 Problem anknutna till datasamplet.....	26
5 Metod och analys.....	28
5.1 Diskussion kring val av metod.....	28
5.2 Test: Har de utförda goodwillnedskrivningarna varit befogade?.....	29
5.2.1 Metod.....	29
5.2.2 Analys.....	30
5.3 Test: Har befogade nedskrivningar skjutits upp?.....	33
5.3.1 Metod.....	33
5.3.2 Analys.....	34
5.4 Diskussion kring resultaten och urvalet.....	36
5.4.1 Slutsatser angående frågan om bias i nedskrivningsprövningen.....	36
5.4.2 Slutsatser om skillnaderna mellan Finland och Sverige.....	37
5.4.3 Allmänna iakttagelser om testernas problematik.....	38
6 Sammanfattning.....	38

Källförteckning.....	41
Tryckta källor	41
Internetkällor	42
Databaser	43
 Bilagor	 44

Tabellförteckning

a) Fördelning av nedskrivningar mellan olika sektorer.....	22
b) Fördelning av nedskrivningar enligt företagsstorlek	23
c) Fördelning av nedskrivningar utöver åren	23
d) Antal företag som utfört diverse antal nedskrivningar	24
e) Kassaflödesförändringar efter nedskrivningar	31
f) Kassaflödesförändringarna i Finland och Sverige.....	31
g) Kassaflödesförändringarna vid större nedskrivningar	32
h) Nedskrivningsbenägenhet hos diverse rankade grupper	34
i) Nedskrivningsbenägenhet hos företag med olika mängd goodwill	35
j) Nedskrivningsbenägenhet hos diverse 27 rankade grupper.....	46

Figurförteckning

1) Fördelningen av företag enligt andelen goodwill av totala tillgångarna.....	25
2) Fördelningen av nedskrivningarna enligt omfattningen	26
3) Fördelningen av nedskrivningsomfattningarna mätt till totala tillgångarna	27
4) GW/TT-fördelning av företag (Finland).....	44
5) GW/TT-fördelning av företag (Sverige).....	44
6) Fördelningen av nedskrivningarna enligt omfattningen (Finland)	45
7) Fördelningen av nedskrivningarna enligt omfattningen (Sverige)	45

1 Inledning

Kapitlet inleds med en kort bakgrundsbeskrivning av ämnesområdet och vilka aspekter som i dagens läge är under speciell tillsyn. Läsaren bekantas därefter med problemområdet som tas an i uppsatsen och därtill presenteras även syftet för denna undersökning. Slutligen diskuteras de centrala avgränsningarna som berör uppsatsen.

1.1 Bakgrund

Posten *goodwill* är något som ofta dyker upp i balansräkningarna av diverse koncerner. Tillgången är immateriell och diffus till sin karaktär och således ofta svår att kvantifiera och bestämma. Tillgångens speciella natur har lett till att den ofta bemöts av allmänheten med blandade känslor. Å ena sidan anses *goodwill* vara något positivt då den ger uttryckt till framtida extraordinära inkomster och kanske även vinster. Å andra sidan är den dock fruktad på grund av dess mycket svåra och således vilseledande karaktär. Situationen blir inte lättare av att de totala tillgångarna hos oräkneliga företag består till stor del av denna typ av tillgång.

Vad är då *goodwill*? Enligt två ledande redovisningsregelverk US GAAP och IFRS uppstår *goodwill* vid ett rörelseförvärv och beräknas som skillnaden av köpeskillingen och det verkliga värdet på de identifierade förvärvade tillgångarna (SFAS 141 och IFRS 3).¹ Enligt IFRS 3 kan *goodwill* då definieras som ”*En tillgång som representerar framtida ekonomiska fördelar som uppkommer från andra tillgångar förvärvade i ett rörelseförvärv som inte är enskilt identifierade och separat redovisade*”. Fram till millenniumskiftet var den världsomfattande härskande praxisen att avskrivna tillgången linjärt över ett antal år. Denna metod ansågs dock underminera relevansen av den information som redovisningen av *goodwill* reflekterar. Det vill säga avskrivningarna av *goodwill* ansågs inte speciellt relevanta och informativa vid bland annat företagsvärdering. För att öka relevansen i redovisningen har man följaktligen avskaffat denna tidigare praxis och introducerat nya redovisningsstandarder där *goodwill* istället utsätts för årliga nedskrivningsprövningar. Man hoppas att redovisningen således avspeglar bättre tillgångens verkliga värde.

År 2001 introducerade amerikanska normsättaren FASB den nya standarden SFAS 142 som fastslog att *goodwill* skulle från och med denna tidpunkt utsättas för nedskrivningsprövningar istället för årliga avskrivningar. Implementerandet av standarden har gett upphov till flera undersökningar och en allmän debatt om kvaliteten på redovisningen de facto blivit bättre. Förespråkarna argumenterar att den nya standarden har förbättrat på redovisningens relevans och aktualitet. Opponenterna hävdar däremot att den nya standarden ger företag en handlingsfrihet som äventyrar redovisningens tillförlitlighet. Ur en utomstående persons perspektiv blir nämligen de årliga nedskrivningsprövningarna väldigt ogenomskinliga. Företag baserar sina prövningar på interna bedömningar och korrektheten av dessa är svåra att bedöma av offentligheten. Således kan företag syssla med vilseledande redovisning av *goodwill* för att befrämja sina egna intressen. Det vill säga det kan finnas bias i de antaganden som görs.

---

¹ Denna är en förenklad definition på *goodwill*. Den fullständiga och korrekta definitionen presenteras i kapitel 2.2.2.

I samband med att IFRS 3 utgavs av IASB år 2004 slopades avskrivningarna av goodwill också inom IFRS-regelverket. Samtidigt uppdaterades även standarderna IAS 36 och IAS 38. Den förstanämnda beskriver riktlinjerna för hur nedskrivningen av bland annat goodwill skall hanteras i redovisningen, medan den andra styr redovisningen av immateriella tillgångar. Tack vare ”IAS/IFRS-förordningen” har dessa redovisningsbestämmelser berört även samtliga noterade europeiska företag inom EU, från och med år 2005. I likhet med FASB var IASB:s mål, i och med denna förändring, att öka redovisningens användbarhet bland externa intressenterna. Debatten som följde var även denna gång intensiv och följaktligen kan denna uppsats ses som ett nytt inlägg till denna omfattande diskussion.

1.2 Problemdiskussion

Det överliggande målet med externredovisning är att tillgodose merparten av informationsbehovet hos externa intressenter. Syftet med finansiell rapportering är således att tillhandahålla information som är användbar vid diverse ekonomiska beslut som fattas av intressenterna (IFRS-FR). Följaktligen är det viktigt att den information som redovisas är bland annat relevant, tillförlitlig, fullständig och aktuell. En essentiell femte egenskap hos redovisningen är jämförbarhet. Tack vare den snabbt fortskridande globaliseringen är det i dagens läge viktigt att kunna jämföra företagens verksamhet över tid och landsgränser. Viktiga normsättarna FASB och IASB har givetvis förstått denna problematik och strävar således inte enbart efter ”korrekt” redovisning i sitt normsättande men även efter att harmonisera sina respektive standarder. Detta arbete inleddes med undertecknandet av den så kallade Norwalk Agreement² år 2002. På liknande sätt antog man samma år förordningen av *Tillämpning av internationella redovisningsstandarder* (IFRS) inom EU. Syftet med denna förordning var att harmonisera redovisningen inom EU. Samma standarder har dessutom upptagits i stor skala även av den övriga världen.

Man kan således påstå att dagarna då diverse intressenter kunde upprätthålla hård tillsyn över företagets verksamhet är över för gott. Nuförtiden lever vi en mycket komplex värld och i denna värld ställs diverse finansiella rapporter i en extremt viktig position. I många fall anlitar sig externa intressenter enbart till dessa rapporter då de gör sina respektive ekonomiska beslut. Korrektheten och användbarheten av dessa är därför oerhört viktigt. Det är också därför som både FASB och IASB har valt att redovisningen av goodwill skall ske i ramen av försiktighet och verkligt värde. Goodwill är nämligen en mycket central post i balansräkningarna av åtskilliga företag. Situationen blir inte lättare av att det är just denna post som är den svåraste att bedöma. En korrekt värdesättning av goodwill vid ekonomiska beslut är således i en avgörande ställning, då en felaktig bedömning av goodwill kan i värsta fall leda till ett förvrängt resultat och fel beslut. Att goodwill ställs som föremål för årliga nedskrivningsprövningar istället för årliga avskrivningar kan således ses som normsättarnas försök att öka på redovisningens relevans, men samtidigt även bibehålla försiktigheten i redovisningen.

Normsättarna hade uppenbarligen både de nationella och internationella intressenternas informationsbehov i hjärtat då de nya redovisningsreglerna av goodwill framarbetades. Den egentliga frågan är då; har redovisningens relevans ökat och har tillförlitligheten bevarats? I

---

² Överenskommelsen mellan FASB och IASB strävar efter kvalitativt globalt användbar finansiell rapportering. Följaktligen omfattar den diverse projekt med syfte att finna olikheter i standarderna och gradvis avverka dem.

debatten och forskningen har det argumenterats att tillförlitligheten av goodwillredovisningen i själva verket har försvagats tack vare de nya standarderna. Enligt argumentationerna har företag nuförtiden möjlighet att fördröja eller tidigarelägga nedskrivningar enligt eget tycke. Att företag har incitament att sysselsätta sig med dylika aktiviteter är uppenbart. Eftersom en nedskrivning av goodwill skall bokföras som en kostnad i årets resultaträkning (IAS 36, p.60&104) kan företag först och främst fördröja på befogade nedskrivningar på grund av att man inte vill tära på årets resultat av olika anledningar. På motsvarande sätt kan utföra obefogade nedskrivningar eftersom man har incitament att uppvisa ett försämrade resultat till exempel som en del av "big bath". För det andra har själva posten goodwill en stark ekonomisk betydelse. En nedskrivning av goodwill kan uppfattas av allmänheten som en signal av försämrade framtida verksamhetsförutsättningar. Incitamenten att fördröja på nedskrivningar är således många. Men trots kritiken emot den nya praxisen är frågan angående dess fungerbarhet dock öppen. Det finns nämligen tecken på att den de facto förbättrat på relevansen och aktualiteten av redovisningen.

En stor del av den tidigare forskningen inom ämnet har koncentrerat sig på den amerikanska marknaden. Detta är naturligt då SFAS 141 och 142 varit ikraft en längre tid än motsvarande IFRS-standarder. Även om forskningen inom "IFRS-området" stadigt ökar finns det fortfarande utrymme för vidare forskning. I denna uppsats behandlas två, för själva skribenten, speciellt intressanta länder, det vill säga Finland och Sverige. Länderna är likartade både samhällligt, ekonomiskt och geografiskt, och fungerar således som en ypperlig bas för undersökningen i hur nedskrivningsprövningarna bemöts överlag och finns det kulturella skillnader i objektiviteten i redovisningen av goodwill.³

Den nuvarande lågkonjunkturen kan dessutom ses som en intressant dimension i de nedskrivningsprövningar som företag i dagsläget genomför. Den goodwill, som finns i balansräkningarna hos flera företag, har nämligen förvärvats under högkonjunkturen. Lågkonjunkturen, som har sitt ursprung i år 2007, har utan tvekan förändrat på företagets framtidsutsikter mot det sämre och följaktligen torde diverse företag skriva ned sin goodwill. "Nedskrivningar att vänta" rubricerades det i svenska Affärsvärlden hösten 2008 av Pär Isaksson. "Balanserna packade av fiktivt värde" resonerade Karo Hämmäläinen samma höst i tidningen Arvopaperi om de finska företagens ekonomiska situation. Hämmäläinen (2008) hade förväntat sig att en större del av de finska företagen redan vid detta skede utfört nedskrivningar på grund av försämrade framtidsutsikter. Under år 2009 har nedskrivningarna dock ökat både i Finland och i Sverige, i och med att man slutligen begripit att förutsättningarna försämrats för en obestämd tid framöver. En av de senaste stora nedskrivningarna var teknologiföretaget Nokia som i sin tredje kvartalsrapport skrev ned Nokia Siemens Networks goodwill från 908 miljoner euro till noll. Men trots dessa nedskrivningar kan man ifrågasätta företagets neutralitet i diverse bedömningar och beslut.

---

³ Man kunde argumentera för att länderna ifråga fungerar som ett dåligt urval för att testa kulturella skillnader just på grund av att de är så identiska. Ländernas likhet kan dock ses förstärka signifikansen av ett resultat som tyder på att det finns kulturella skillnader emellan länder.

1.4 Problemformulering

Frågeställningen som behandlas i denna uppsats kan direkt härledas från problemdiskussionen som genomfördes i föregående avsnitt. I denna uppsats försöks således två huvudfrågor besvaras. Den första är:

1) Influeras nedskrivningsprövningen av goodwill av bias?

Denna fråga kan vidare indelas i följande två delfrågor:

a) Är realiserade nedskrivningar av goodwill kopplade till förväntad framtida försämring av verksamhetsförutsättningarna, det vill säga till sämre framtida kassaflöden?

b) Finns det tecken på att företag skjuter upp befogade nedskrivningar av goodwill?

Den andra huvudfrågan är:

2) Finns det skillnader i nedskrivningsprövningen (och i bias) i Finland och Sverige?

1.5 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka huruvida bias kan påträffas vid de årliga nedskrivningsprövningarna av goodwill, som genomförts sedan år 2005 av finska och svenska koncerner enligt IFRS-regelverket.

1.6 Avgränsningar

Uppsatsens undersökning avgränsas till att omfatta enbart nedskrivningarna som utförts av finska och svenska företag mellan åren 2005-2008. Orsaken till att år 2009 lämnas ur undersökningen finns i att ifrågavarande år är problematiskt att undersöka då årets årsredovisningar inte ännu publicerats.

Denna uppsats kommer inte heller att undersöka de olika motiven för att utföra obefogade nedskrivningar eller att skjuta upp befogade sådana. Testerna och analysen kommer att behandla enbart frågan om det finns tecken på att obefogade nedskrivningar genomförs och befogade skjuts upp i en större utsträckning. Det vill säga är bias i sig själv ett allvarligt hot mot goodwillredovisningens tillförlitlighet eller inte.

1.7 Disposition

Den fortsatta uppläggningsen av uppsatsen ser ut på följande sätt. Först presenteras både det historiska och rådande redovisningspraxisen i Finland och Sverige. Motiveringen till att redogöra även för de historiska bestämmelserna och institutionen är att på detta sätt skildra vilka traditioner som styr sättet som redovisning upplevs även i dagens läge i bägge länderna. Då man

undersöker beteendemönster hos diverse objekt får man trots allt inte glömma deras förflutna. Enbart på det sättet kan dessa tendenser förklaras och framtida förväntningar byggas upp.

Efter bestämmelserna presenteras olika motiv för att utföra obefogade nedskrivningar och skjuta upp berättigade sådana. Även om dessa inte direkt undersöks i denna uppsats är det viktigt att känna igen orsaken till att bias kan förekomma i nedskrivningsprövningen. Därefter presenteras olika kulturella karakteristika som i litteraturen diskuteras som redovisningspåverkande. I likhet med fallet ovan kommer dessa karakteristiker inte att undersökas i uppsatsen, utan fungerar som viktig bakgrundsinformation. Den ”teoretiska” delen av uppsatsen avslutas med en genomgång av tidigare forskning inom det aktuella ämnet. En stor del av denna forskning kommer att behandla SFAS 142 och nedskrivningsprövningen i Amerika. Där har det varit kutym att nedskrivna goodwillen än längre tid än i det övriga världen och således finns där också mer forskning inom ämnet. Denna forskning ger dock indikationer på hur saker och ting kan förväntas vara även i Finland och i Sverige.

Uppsatsens empiriska del inleds med en beskrivning av urvalet och dess egenskaper. Efter detta presenteras de olika metoderna som används för att testa diverse hypoteser. Följaktligen kommer även testens resultat att analyseras och diskuteras. Uppsatsen avslutas med en sammanfattning av den mest centrala informationen i uppsatsen.

2 Teori och rådande redovisningspraxis

I detta kapitel presenteras kort de standarder som styr redovisningen av goodwill både i Finland och i Sverige. Därefter diskuteras hur standarderna skapar utrymme för vilseledande redovisning och vilka incitament företagen har för att sysselsätta sig med oärlig redovisning av goodwill. Kapitlet avslutas med en yttlig genomgång av olika kulturella aspekter som kan påverka hur redovisningsförfarandet uppfattas i länderna.

2.1 Allmänt om diverse bestämmelser i Finland och Sverige

Redovisningspraxisen och instanserna är väldigt likartade i Finland och i Sverige. Detta är föga överraskande med tanke på ländernas närhet. I Sverige styr *Bokföringslagen* och *Årsredovisningslagen* (ÅRL) redovisningen, medan i Finland är det *Bokföringslagen* och *Bokföringsförfordningen* (BFF). I bestämmelserna beskrivs hur årsredovisningen skall upprättas både i enskilda företag och i koncerner i respektive land. I ÅRL (7 kap. 32 §) och i BFF (5a kap.) skildras dessutom hur ”IAS/IFRS-förordningen” skall tas i beaktande i koncernredovisningen. I praktiken betyder detta att sedan år 2005 har noterade koncerner både i Finland och i Sverige varit tvungna att följa IFRS-regelverket i sin redovisning, medan de ”nationella” bestämmelserna berör de enskilda nationella företagen och onoterade koncernen, och därmed även företagen inom koncernerna.⁴

---

⁴ Enligt ÅRL (7 kap. 33 §) får dock även övriga svenska företag än noterade koncerner välja att upprätta sin årsredovisning enligt internationella standarderna. Motsvarande paragraf går även att hitta i den finska bokföringslagen (7a kap. 3 §).

I både Finland och Sverige finns det förutom lagarna även redovisningsanvisningar och råd som styr den praktiska redovisningen i företagen. I Finland heter dessa *Bokföringsnämndens allmänna anvisningar* (BFNAA) och i Sverige *Bokföringsnämndens allmänna råd* och *Redovisningsrådets rekommendationer* (RR).

Den redovisning av goodwill som redogörs för i de svenska nationella bestämmelserna baserar sig på att goodwill skall avskrivas linjärt över maximalt 20 år. Det antas dessutom att nyttjandeperioden är alltid begränsad. I vissa fall kan det dock hända att det är uppenbart att nyttjandeperioden överstiger 20 år och i dessa fall skall goodwill utsättas för nedskrivningsprövningar (RR 1:00, p.53-67). I Finland fastställer motsvarande bestämmelser att goodwill skall avskrivas enligt plan inom fem år. Av olika skäl kan perioden dock förlängas upp till 20 år (BFNAA, Upprättande av koncernbokslut p. 6.2.5).

2.2 Internationell redovisningsstandard

I föregående avsnitt presenterades hur goodwill redovisas i en stor del av de svenska och finska företagen. Det är viktigt att notera att denna redovisningskutym av goodwill tillämpades även i noterade koncerner före övergången till bruket av IFRS-standarderna år 2005 och tillämpas fortfarande av de enskilda företagen inom koncernen. Följaktligen kan redovisningsförfarandet således ses vara något förvirrande med alla dessa överlappande regelverk. Sammanfattningsvis kan man dock påstå att den tidigare redovisningspraxisen (traditionen) är och har varit mycket liknande i bägge länderna. Även instanserna som styr redovisningsförfarandet i länderna är mycket likartade.

Till nästa presenteras de centrala bestämmelserna angående redovisningen av goodwill enligt de internationella standarderna. Syftet med detta är att lyfta fram de förändringar som skett i praxisen och således öka läsarens förståelse hur detta lett till nya bekymmer.

2.2.1 IFRS-FR

Föreställningsramen skall ses som en beskrivning för vilka tankar och mål som skall styra redovisningen och bruket av IAS/IFRS-standarderna. Enligt IFRS-FR är det centrala målet med finansiell rapportering att tillfredställa informationsbehovet hos diverse intressenter. För att uppfylla detta mål måste rapporterna genomsyras av vissa kvalitativa egenskaper som är avgörande för användbarheten av informationen. Några av dessa egenskaper är begriplighet, relevans, tillförlitlighet, neutralitet, försiktighet och jämförbarhet. Utöver detta fastställer ramen även definitionerna på tillgång, skuld, eget kapital, intäkt och kostnad, när dessa skall tas upp i balans- och resultaträkningarna, samt hur värderingen skall ske. Slutligen behandlar dokumentet frågan om bibehållandet av kapital och fastställandet av vinst.

2.2.2 IFRS 3, IAS 36 och IAS 38

I IFRS 3 beskrivs redovisningen vid ett rörelseförvärv och således när goodwill uppstår och hur den skall bli redovisad vid förvärvet. Enligt standarden skall goodwill beräknas som summan av

den överförda ersättningen och beloppet för eventuella innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget (minoritetsintresse), minus nettot av beloppen för de identifierade förvärvade tillgångarna och övertagna skulderna. Samtliga belopp skall vara värderade till verkligt värde per förvärvstidpunkten (p.32).

IAS 38 behandlar redovisningen av immateriella tillgångar och därmed även goodwill. Enligt standarden definieras goodwill som *en tillgång som representerar de framtida ekonomiska fördelar som uppkommer från andra tillgångar förvärvade i ett rörelseförvärv som inte är enskilt identifierade och separat redovisade. De framtida ekonomiska fördelarna kan ha sin grund i synergier mellan de identifierbara tillgångar som förvärvats eller i tillgångar som var för sig inte uppfyller kriterierna för redovisning i de finansiella rapporterna* (p.11). Det vill säga enligt IAS 38 skall immateriella tillgångar, som inte får bokföras som sådana, redovisas som goodwill. Det är även viktigt att notera att standarden förbjuder att redovisa internt arbetad goodwill som en tillgång (p.48).

Enligt IFRS-regelverket och IAS 36 skall goodwill inte avskrivas i likhet med de nationella finska och svenska bestämmelserna. Däremot skall den utsättas för nedskrivningsprövningar. Standarden ger en detaljerad beskrivning om förfarandet, men de mest centrala bestämmelserna för denna uppsats kan begränsas till följande: 1) årlig prövning av nedskrivningsbehovet (p.10b), 2) goodwill har obegränsad nyttjandeperiod (p.7d), 3) en nedskrivning får inte återföras i en efterföljande period (p.124), 4) goodwill ska skrivas ned med det belopp som redovisat värde överstiger återvinningsvärdet (p.8), 5) en nedskrivning av goodwill skall bokföras som en kostnad i årets resultaträkning (p.60&104).

2.3 Teoretiska aspekter för existensen av bias

En konsekvens av de nya internationella bestämmelserna som styr redovisningen av goodwill har företaget och dess ledning erhållit mer spelutrymme för sin redovisning. Enligt standarderna baserar sig redovisningen så gott som helt på interna bedömningar. Interna bedömningar kan å ena sidan vara sanningsenliga och neutrala eller å andra sidan partiska och manipulerade. Att företag har incentiv att manipulera bedömningarna berördes kort redan tidigare. Före en mer detaljerad beskrivning av ursprunget till bias skall dock till nästa några händelser som kan resultera i en befogad nedskrivning av goodwill beskrivas.

2.3.1 Anledningar till nedskrivning av goodwill

Det finns en hel del olika anledningar till varför en nedskrivning av goodwill bör göras. Flera av dessa tas upp i standarden IAS 36. Standarden delar anledningarna i tre olika grupper varav de två intressantaste är *interna* och *externa informationskällor* (p.12). Dessa källor berör i första hand identifierbara tillgångar och kassagenererande enheter⁵, men då goodwill är de facto fördelad över dessa enheter (p.80) berör källorna givetvis även goodwill.

---

⁵ En *kassagenererande enhet* är den minsta identifierbara grupp av tillgångar som vid en fortlöpande användning ger upphov till inbetalningar som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar (IAS 36, p.6).

Standarden tar upp följande **interna** källor; 1) tillgången är föråldrad eller skadad, 2) det har skett eller förväntas snart ske betydande förändringar som på ett negativt sätt påverkar möjligheten att utnyttja tillgången, 3) det finns tecken på att tillgångens avkastning är lägre än tidigare antagits.

Som **externa** källor nämns; 1) tillgångens marknadsvärde har minskat betydligt av andra skäl än ålder och normal användning, 2) betydande negativa förändringar i teknik, marknadsförutsättningar, ekonomisk eller juridisk omgivning, som påverkar tillgångens användbarhet, 3) förhöjd diskonteringsränta, 4) redovisade värdet på eget kapital överstiger dess börsvärde.

En simplificerad definition, som omfattar de ovannämnda skälen, för ett befintligt nedskrivningsbehov skulle dock vara; *en tillgång bör skrivas ned då det framtida förväntade kassaflödet som tillgången genererar understiger tidigare uppskattningar*. På basen av denna definition kan ytterligare en definition härledas som omfattar enbart goodwill; *goodwill bör skrivas ned ifall det framtida förväntade anormala kassaflödet understiger tidigare uppskattningar*.⁶

Det är den sistnämnda definitionen som är oerhört viktig för denna uppsats och dess undersökning. Således uppmanas läsaren att laga definitionen på minnet och reflektera till denna, i samband med att hon tar del av återstoden av uppsatsen.

2.3.2 Obefogad nedskrivning

När ett företag gör en nedskrivning av goodwill sker det en del händelser i företagets balans- och resultaträkningar. Enligt standarden (IAS 36) som styr redovisningen skall nedskrivningen först och främst noteras i balansräkningen som en minskning av värdet på tillgången goodwill. Eftersom denna händelse medför även en reduktion av värdet på totala tillgångar skall balansräkningens passiva sida justeras med motsvarande belopp. Således leder en nedskrivning också till att värdet på eget kapital sjunker och att soliditeten försämras. För det andra skall nedskrivningen, i enlighet med kongruensprincipen, tas upp som en kostnad i resultaträkningen för ifrågavarande år. Således kommer en nedskrivning att leda till att årets redovisade resultat försämras.

Då incitament för att utföra en obefogad nedskrivning letas måste alltså den faktor som driver ett företag att försämra sitt resultat (och soliditet) ett givet år hittas. I flesta fall handlar det helt enkelt om att man vill visa ett sämre resultat nu istället för i framtiden. Med att ta på sig en extra kostnad nu bygger man upp en buffert mot framtida kostnader (Ramanna & Watts 2009). Det vill säga då värdet på goodwillen slutligen sjunker på riktigt finns det inget behov att skriva ned den eftersom man gjort det redan tidigare. Således kommer denna värdeförändring inte heller att tas upp i resultaträkningen för ifrågavarande år. En obefogad nedskrivning kan dessutom bidra till att öka kontrasten mellan året då nedskrivningen görs och påföljande år. Med att försämra ett års resultat kan man alltså få de nästkommande årens resultat att framstå bättre. Speciellt då dessa inte belastas av nedskrivningar i den grad som vore motiverat.

---

⁶ Definitionerna är referentens egna. Dessa baserar sig dock på synsättet i IAS 36 och torde därmed kunna tolkas som pålitliga.

I litteraturen lyfts ofta fram det ovannämnda som ändamålet med en oberättigad nedskrivning av goodwill. Ramanna & Watts (2009) ser detta som en möjlig del av "clean the books" processen vid en "big bath". Det vill säga att man utför en storstädning i redovisningen och åstadkommer ett redovisningsmässigt dåligt år i utbyte för bättre framtida år. En "big bath" kan genomföras till exempel i samband med omstruktureringen av ett företags verksamhet. En omstrukturering kan i sin tur vara en process som igångsatts av ett VD-byte.

Läran som behandlar problematiken, som Ramanna & Watts (2009) diskuterar, heter *agentteorin*. Enligt denna teori finns det incentiv hos företagsledningen att agera på ett sätt som inte gynnar aktieägarna. Det centrala i läran är att tillgången till information hos ledningen och aktieägarna är asymmetrisk till sin natur. Det vill säga ledningen vet mera än aktieägarna om företagets verksamhet och kan således befrämja sina egna intressen istället för aktieägarnas, eftersom den sistnämnda har svårt att följa upp om deras intressen prioriteras i verkligheten.

De nya nedskrivningsbestämmelserna som baserar sig på interna bedömningar skapar utan tvekan en källa för asymmetrisk information. En obefogad nedskrivning skapar inte något informationsvärde hos aktieägarna eller övriga intressenter. Däremot är den en händelse som enbart försvårar det externa värderingen av företaget och dess verksamhet. Således är det oftast ledningens incitament som leder till manipulationen av redovisningen.⁷ Incitamenten som behandlas i detta avsnitt är av "clean the books" typen. Dylika incitament kan orsakas till exempel av belöningssystem som är kopplade till kortsiktig resultatutveckling. Med att ta "stryk" i år kan företagsledningen få den framtida kortsiktiga resultatutvecklingen att framstå bättre än vad den egentligen är och således få sina bonuskriterier uppfyllda. En motsvarande procedur kan även välkomnas av en nytillträdd VD då ett dåligt första år visserligen kan accepteras av ägarna. God resultatutveckling de påföljande åren får VD-bytet att framstå särskilt lyckat, även om den delvis skapats på ett konstgjort sätt.

2.3.3 Uppskjuten befogad nedskrivning

Företagsledningens incitament att skjuta upp eller helt undvika befogade nedskrivningar kan i mångt ses självklarare än de som presenterades i föregående avsnitt. I detta fall styrs incitamenten av behovet att undvika en extra kostnadsfattig belastning av resultatet och förfallet av balansen.

I Beatty & Weber (2006) presenteras en del potentiella motiv för att uppskjuta goodwillnedskrivningen. De framför bland annat framtida behov av främmande tilläggs kapital, extern värdering, belöningssystem, längden på nuvarande VD:s anställning och sannolikhet för avlistning, som skäl för att skjuta upp eller helt avstå från befogade nedskrivningar av goodwill.

Framtida behov av tilläggs kapital är starkt kopplat till upprätthållandet av en god soliditet. En hög skuldsättningsgrad begränsar ett företags tillgång till extern billig tilläggs kapital (speciellt lån) och således har företag, som har behov av kapitaltillskott, ett motiv att avstå från handlingar,

---

⁷ Detta är naturligtvis en grov förenkling. Det finns säkerligen flera situationer där manipulationen av redovisningen gynnar även aktieägarna. Till exempel vid fall där aktieägarna planerar att sälja sina aktieinnehav om några år finns det definitivt incitament också hos ägarna att få företaget att framstå extra livskraftig och växande just då.

som motverkar denna eftersträvan (såsom nedskrivning av goodwill). Motivet ”extern värdering” behandlades till en viss grad redan i föregående avsnitt. En nedskrivning av goodwill kommer utan tvekan att i flesta fall leda till en extern nedvärdering av företaget. En dylik händelse kan vara icke önskvärd av flera olika orsaker. Flera av dessa kan till exempel kopplas till det tredje motivet, belöningsystem. I flera företag omfattar belöningsystemen olika finansiella mål. Självfallet finns det incitament hos företagsledningen att avstå från aktiviteter som försvårar uppnåendet av dessa mål.

Det fjärde motivet som Beatty & Weber (2006) nämner, det vill säga VD:s anställningstid, kan ses som en spegelbild till det som presenterades i samband med skälen för obefogade nedskrivningar. Man kan nämligen anta att sannolikheten, för att en sittande VD själv var med om förvärvet av goodwillen, stiger med längden på hans anställning. I de fall där den nuvarande VD:n själv deltog i förvärvet, kan en goodwillnedskrivning även tolkas som att VD:n själv erkänner att han betalat ett för högt pris på goodwillen. Det vill säga diverse VD:n och företagsledningar kan önska att avstå från goodwillnedskrivningar eftersom de inte vill medge att de gjort fel bedömningar.

Det sista skälet ”sannolikhet för avlistning” är starkt kopplad till det första motivet, det vill säga ”behov av framtida främmande tilläggs kapital”. Ett företag kan avlistas ifall det inte uppfyller de listningskriterier som börserna ställer på det. En avlistning begränsar företagets möjligheter för anskaffandet av tilläggs kapital. Följaktligen är den en icke önskvärd företeelse och motivet för att undvika aktiviteter som kan äventyra företagets börslistning är uppenbart. En goodwillnedskrivning kan betraktas som en sådan aktivitet, eftersom den försämrar företagets ekonomiska situation och kan således bidra till en avlistning.

2.4 Kulturella skillnader i redovisningen

I uppsatsens problemdiskussion och -formulering lyftes fram målsättningen att granska ifall det finns kulturella skillnader i goodwillnedskrivningen mellan Finland och Sverige. Även om länderna förmår vara ytterst identiska är det motiverat med en kort genomgång av aspekterna som tas upp i redovisningslitteraturen.

I Nobes & Parker (2006) diskuteras vidsträckt det kulturella perspektivet i samband med utvecklingen av redovisningen i diverse geografiska områden. Enligt dem finns det flera sätt att klassificera olika redovisningspraxis och dela in dem i grupper. Samtidigt bör det dock noteras att Nobes & Parker (2006) själv framför en hel del brister i de undersökningar som resulterat i dessa olika indelningar. Klassificeringarna bör således inte ses som definitiva. På basis av diskussionen som utförs i boken finns det fyra ”kulturella mönster”, vilka presenterades ursprungligen av Hofstede (1980), som påverkar redovisningstraditionen i diverse länder. Dessa är individualism/kollektivism, hög/låg acceptans av hierarki och ojämnlighet, stark/svag behov att undvika osäkerhet, och maskulinitet/femininet (s.26). Enligt boken präglas ett land, som lutar mot kollektivism och till ett starkt behov att undvika osäkerhet, av konservatism i sin redovisning.

Nobes & Parker (2006) argumenterar dock att dessa kulturella mönster inte är speciellt effektiva i att mäta de kulturella attributen vid utformningen av finansiella rapporteringen. Faktorer såsom strukturen på rättsväsendet, finansierarna och skattesystemet anses däremot ha influerat i en

högre grad formen på finansiella rapporteringen (s.27-34). I vårt fall är formen på finansiella rapporteringen dock ointressant då noterade koncernerna i bägge länderna i dagsläge följer samma internationella standarder.⁸ Frågan om dessa faktorer fortfarande påverkar redovisningsmentaliteten i diverse länder är däremot mycket intressant. Nobes & Parker (2006) snuddar denna fråga lätt. De påpekar att i länder där rapporteringens historiska syfte var i första hand att tillgodose långivarnas och skattemyndigheternas behov fanns det en tendens mot konservatism i redovisningen. Dyliga länder präglades av svaga kapitalmarknader, följaktig hög lånefinansiering och stark redovisningsmässig skattekoppling (s.31).

Både Finland och Sverige torde kunna ses som länder som faller innanför ramen av de ovannämnda tendenserna som reflekterar konservatism. Konservatism förknippas i sin tur med försiktighet bland annat av Watts (2003). Således finns det belägg, för att visa relativt neutrala och aktuella goodwillnedskrivningar, i bägge länderna.

3 Tidigare forskning

Kapitlet omfattar en redogörelse för relevant tidigare forskning i ämnet, goodwill. Undersökningarna presenteras i en ordning enligt deras relevans. Det vill säga de relevantaste undersökningarna och resultaten diskuteras i slutändan av detta kapitel.

3.1 Allmän översikt av forskningen i goodwill

Enligt Cooper (2007) är goodwillredovisningen ett mycket omdiskuterat ämne sedan långt tillbaka i tiden. I sin studie undersökte Cooper hur goodwillredovisningen uppfattades i slutet av 1800-talet och i början 1900-talet. Enligt henne så fanns det en konsensus om vad goodwill är och hur den skall bestämmas. Däremot var allmänheten oense om hur posten skulle behandlas sedan den tagits upp i balansen. Slutsatsen som Cooper kom fram till var att majoriteten förespråkade ett förfarande där goodwillen kapitaliseras och avskrivs med tiden. Debatten som fortsätter än idag är alltså gammal. Även om den bytt form en aning ty nedskrivningsprövningen.

En signifikant del av den tidigare forskningen i goodwill har gått ut på att undersöka hur marknaden upplever och reagerar på den och de avskrivningar som utförs på den, det vill säga informationsrelevansen hos goodwillavskrivningar. Studierna som berört ämnet har visat mycket olikartade resultat. Till exempel Jennings, LeClere & Thompson II (2001) fann inga bevis på att avskrivningarna skulle ha uppfattats av marknaden som speciellt relevant information. Enligt Ojala (2007) finns det även övriga undersökningar som utmynnat i liknande resultat. Å andra sidan finns det tidigare studier som hittat ett negativt samband mellan aktieavkastning och goodwillavskrivningar. Närmare bestämt att en goodwillavskrivning följs av en försämring i aktiekursen. En sådan studie är till exempel Norris & Ayres (2000) och den omfattade den amerikanska marknaden. Ojala (2007) menade dock att dessa undersökningar utförda på den amerikanska marknaden inte är fullt representativa globalt sett, då marknaden där präglas av väldigt långa avskrivningsperioder (upp till 40 år). Således gjorde han en motsvarande studie på

---

⁸ Både Finland och Sverige hör även historiskt sett till samma redovisningstradition, det vill säga till *kontinental modellen*. Finansiella rapporteringen har således liknande ursprung och motiv i bägge länderna.

den finska marknaden där perioden är betydligt kortare. Även hans resultat pekade på att avskrivningarna uppfattas av marknaden som relevant information så länge som avskrivningsperioden hålls korta, det vill säga inte längre än fem år.

Resultaten som erhållits i studier såsom Jennings et al. (2001), Norris & Ayres (2000) och Ojala (2007) är på sätt och vis även väldigt centrala för diskussionen som denna uppsats tar del i. Argumentationen för skiftet från avskrivningar till nedskrivningar var ju att öka relevansen i goodwillredovisningen. Då tidigare forskning är oense om i vilken grad avskrivningarna ansågs som relevant information av marknaden, är den viktiga frågan; medför den nya nedskrivningsprövningen en förbättring i informationsrelevansen jämfört med den tidigare traditionen att avskriva goodwillen? Den nya praxisen har fört med sig en del undersökningar som har försökt hitta svar på denna fråga. Dessa (engelskspråkiga) studier koncentrerar sig för det mesta på den amerikanska marknaden och de implikationer som SFAS 142 fört med sig, ty marknads centrala ställning i världsekonomin och faktumet att standarden är ett betydligt lämpligare forskningsobjekt då den trädde ikraft tidigare än IFRS motsvarighet.

I sin studie argumenterar Chen, Kohlbeck & Warfield (2004) för att relevansen och aktualiteten av redovisningen har de facto förbättrats i och med den nya praxisen, som SFAS 142 hämtade med sig. Detta påstående stöds av Li, Shroff & Venkataraman (2004) då studien noterade att investerare reviderade sina förväntningar neråt i samband med att en goodwillnedskrivning offentliggjordes och att storleken på nedskrivningen var i proportion till storleken på revideringen. Ett negativt samband mellan goodwillnedskrivningar och aktiepriser konstaterades också av Bens, Heltzer & Segal (2007). De fann en signifikant negativ reaktion hos aktiemarknaden vid oväntade goodwillnedskrivningar. I motsats till Chen et al. (2004) ifrågasatte Bens et al. (2007) dock påståendet att SFAS 142 har ökat på redovisningens relevans. Sambandet mellan nedskrivningar och marknadsreaktioner försvagades nämligen i och med "lågheten" av informationsasymmetrin och "lättheten" att implementera rigorösa nedskrivningsprövningar inom företagen. De ansåg att detta var ett tecken på att marknaden implementerar denna goodwillinformation i sina priser redan innan själva meddelandet om nedskrivning. Således medför en nedskrivning ingen ny relevant information för marknaden.

En tredje studie som noterade det negativa sambandet mellan goodwillnedskrivningar och resultatutveckling är Godfrey & Koh (2009). Studiens resultat tydde dessutom på att företag har åtminstone under de första SFAS 142-åren försökt använda sig av den nya flexibiliteten i redovisningen för att reflektera företagets verkliga ekonomiska värde och de investeringsmöjligheter som det besitter. Denna studie fungerar således som en bra bro till nästa avsnitt där den centrala problematiken med nedskrivningsprövningen behandlas i ramen av tidigare forskning. Det vill säga reflekterar nedskrivningarna verkligt ekonomiskt förfall eller styrs nedskrivningarna av andra motiv.

3.2 Studier i bias och goodwill

Potentiella biasen i IAS 36-nedskrivningsprövningarna är i dagsläget ett relativt orört forskningsområde. Därför finns det ingen tidigare forskning som skulle direkt bekräfta eller förkasta dess existens, även om den allmänna opinionen tycks vara att utrymmet för biased beteende är så stort att företag åtminstone tidvis måste vara frestade att använda det till sin egen

nytta. En färsk europeisk studie, som dock snuddar ämnet, är Verriest & Gaeremynck (2009). I undersökningen försöker Verriest och Gaeremynck identifiera de avgörande faktorerna som styr nedskrivningsbeslut. De hypotiserar att en (högre) decentralisation av ägande, antal obundna styrelsemedlemmar, och separationen av VD- och styrelseordförandeposterna, skulle resultera i större sannolikhet för goodwillnedskrivningar. De spådde även att företag med god redovisnings- och marknadsmässig prestation skulle ha större benägenhet att uppvisa nedskrivningar. Resultaten som erhöles tydde på att det de facto finns ett sammanband mellan antalet obundna styrelsemedlemmar och ledningens tendens att utföra nedskrivningar. Enligt undersökningen fanns det även tecken på att stora och/eller välpresterande företag har större benägenhet att utföra goodwillnedskrivningar, medan situationen är den motsatta vid tillväxtföretag. Slutligen noterade Verriest & Gaeremynck (2009) att omfattningen av rättigheterna hos externa intressenterna ökar på sannolikheten för befogade nedskrivningar.

Resultaten som Verriest och Gaeremynck (2009) erhöles kan ses som mycket logiska. De karakteristiker som enligt studien betecknar högre sannolikhet för nedskrivning kan nämligen också ses som faktorer som symboliserar en igenomsnitt lägre asymmetrisk information och högre intresse för neutrala bedömningar, inom ett företag. Verriest och Gaeremynck (2009) drog själv den slutsatsen att betydelsen av god corporate governance måste betonas allmänt så att man kan garantera att den nya nedskrivningsbestämmelsen uppfyller sin fulla potential.

Även om tidigare forskningen i biasen i IFRS-nedskrivningarna är tämligen liten, så har globala harmoniseringen medfört att det finns motsvarande relevant forskning på annat håll. Än en gång kan den amerikanska markanden och SFAS 142-standarderna ses ge indikationer på hur situationen kan förväntas se ut i Europa, och då även i Finland och i Sverige. Beatty & Weber (2006) är en av dessa studier som undersökte företagens incitament (se avsnitt 2.3.3) att manipulera nedskrivningsprövningarna enligt eget behov. Studien gav resultat som tydde på att det de facto finns bias i de antaganden som styr nedskrivningsprövningarna hos diverse företag. Beatty och Weber uppräknade lånefinansiering, bonussystem, resultat (vinst), och hot för avlistning, som enligt undersökningens resultat kunde ses som orsakskällor till att accelerera eller skjuta upp goodwillnedskrivningar.

Beatty & Weber (2006) bekräftade sålunda att farhågorna angående neutraliteten i nedskrivningspraxisen är i vis mån motiverade. Ramanna & Watts (2009) är en annan färsk studie som tar sig an samma problematik. I studien undersöks huruvida beslut att avstå från goodwillnedskrivningar drivs av informationsasymmetri. Det vill säga vid fall då en nedskrivning ter sig vara befogad, men trots detta inte genomdrivs, bestrids den av icke-offentlig (privat) information som innehas av företagsledningen. Eller är det företagsledningens personliga motiv som orsakar uppskjutandet av nedskrivningen (agentteorin).

Ramanna & Watts (2009) kunde inte bekräfta privat information som orsak för uppskjutningen av tillsynes befogade nedskrivningar. Problemet med denna slutsats är att den ifrågasätter hela nedskrivningspraxisens kvalitet. Syftet med nedskrivningspraxisen är ju att öka relevansen av redovisningen med att basera praxisen på verkligt värde. Som en konsekvens av detta torde alla oväntade beslut angående goodwillredovisningen ha sitt ursprung i privat information som besitts av företagsledningen. En av marknaden oväntad nedskrivning eller uppskjutning av nedskrivning skall med andra ord orsakas av att företagsledningen förfogar över icke-offentlig information som rättfärdigar denna redovisning. I alla andra fall kan man ifrågasätta relevansen som praxisen

påstås tillföra redovisningen. Därtill kan man till och med argumentera för att den undergräver redovisningens tillförlitlighet eftersom det finns tecken på redovisningsmanipulation.

I sin studie antog Ramanna & Watts (2009) samma biasframkallande källor som Beatty & Weber (2006). Undersökningens datasampel bestod av amerikanska företag som haft ett P/B-värde under ett, åtminstone två år i rad under tidsperioden 2003-2006. De argumenterade för denna restriktion med att påpeka att dessa företag borde med största sannolikhet infinna sig en situation där en goodwillnedskrivning är aktuell. Ifall dessa företag avstår från nedskrivningar är det möjligt att det finns bias i besluten då en tillsynes befogad uppskjutning av nedskrivningen är svår att motivera. Ramanna & Watts (2009) datasampel representerar således en extrem grupp av företag. Följaktligen kan man fråga sig är studien och dess resultat representativa i allmänhet. Ramanna & Watts (2009) försvarade sitt tillvägagångssätt mot denna kritik med att påpeka att även om samplet är extremt är det utmärkt för att bevisa själva existensen av bias.

Ramanna & Watts (2009) fann stöd för agentteorin och är således i linje med de slutsatser som Beatty & Weber (2006) drog i sin motsvarande studie. Det vill säga enligt undersökningen finns det tecken på att nedskrivningsprövningarna influeras av bias.

Den sista tidigare forskningen som behandlas i denna uppsats är Jarva (2009). Studien hade som målsättning att få svar på frågorna; Är goodwillnedskrivningar relaterade till framtida försvagning av kassaflöde? Undviker företag tillsynes motiverade nedskrivningar på grund av bias? I likhet med de två ovannämnda studierna var SFAS 142 och den amerikanska marknaden föremålet för Jarvas undersökning. Studien omfattade företag som genomfört goodwillnedskrivningar under tidsperioden 2002-2005.

Jarva (2009) fick resultat som tydde på att goodwillnedskrivningarna de facto är kopplade till framtida försämring av kassaflöde. Indikationerna kan uppfattas som väldigt positiva med tanke på nedskrivningsprövningens syfte. Enligt definitionerna i standarderna skall ju goodwill vara kopplat till framtida kassaflöde och nedskrivningarna på den skall reflektera försämringen i förväntningarna. Enligt resultaten i Jarva (2009) tycks redovisningsförändringarna öka på redovisningens relevans och aktualitet, och är således ett steg åt rätt håll. Men även om Jarva (2009) noterade en koppling mellan nedskrivning och framtida kassaflöde observerade han även en faktor som dämpar detta samband. Undersökningen fann nämligen tecken på att nedskrivningarna släpar efter det verkliga ekonomiska förfallet av goodwillen. Det vill säga det finns en tendens att värdet på goodwillen försämrats redan betydligt före själva nedskrivningen genomförs i redovisningen. Benägenheten, som tär på redovisningens aktualitet, har noterats även av andra studier såsom Hayn och Hughes (2006)⁹.

Sammanbandet kunde dessutom inte observeras hos företag som undergick en omkonstruering av verksamheten och organisationen. Jarva (2009) resonerade att detta kunde bero på motiv som förklaras av agentteorin, men kunde dock inte hitta bevis för hypotesen. Slutligen, fann Jarva

---

⁹ Hayn och Hughes (2006) undersökte ifall korrekta nedskrivningsprognoser kan göras med hjälp av befintlig redovisningsinformation. Studiens resultat tydde på att den nuvarande redovisningen inte fungerar som en tillräcklig bas för prognostiseringen. Därtill märkte de att nedskrivningarna släpar, i genomsnitt tre till fyra år, efter det verkliga förfallet. Ungefär en tredjedel av de undersökta företagen uppvisade fördröjningar upp till 10 år.

(2009) inga övertygande bevis för att företag som tillsynes undviker goodwillnedskrivningar skulle styras av agentteoretiska motiv.

På basis av det som redogjorts för ovan kan man påstå att den tidigare forskningen i goodwillnedskrivningar och bias ter sig vara relativt oförenlig. Till exempel Ramanna & Watts (2009) och Jarva (2009) är två studier som visar motsatta resultat så gott som på varje punkt. Detta kan snarast ses som ett bevis på hur komplex nedskrivningsproblematiken är och hur svårt det är att få fram obestridlig fakta. Men trots sina motstridigheter fungerar den tidigare forskningen och diskussionen som en bra bas för undersökningen som skall genomföras i denna uppsats.

4 Urval och statistik

Detta kapitel inleds med en beskrivning av hur uppsatsens urval valdes och insamlades. Därefter beskrivs urvalet i detalj och generell statistik över urvalets egenskaper presenteras. Avslutningsvis diskuteras potentiella problem som hänför sig till urvalet då den används i uppsatsens undersökning.

4.1 Beskrivning av urvalsprocessen

Såsom tidigare redogjorts för är huvudsyftet med denna uppsats att undersöka om nedskrivningsprövningen av goodwill sker på ett korrekt sätt i Finland och i Sverige. Första steget vid urvalsprocessen är således att begränsa samplet till de företag som måste följa IFRS-regelverket i sin koncernredovisning i ifrågavarande länderna. Samtliga företag finns listade i *Nasdaq OMX Nordic* börs och således fungerar denna som en naturlig bas för urvalet. Den nästkommande frågan är vilka segment och sektorer som bör inkluderas i urvalet. Eftersom antalet noterade företag på den finska och den svenska börsen är tämligen lågt görs valet att inkludera samtliga segment och sektorer i urvalet, med sektorn *Finans* som undantag. I denna sektor avviker redovisningspraxisen till en del från det ”normala” och således görs beslutet att exkludera den ur urvalet. Det grova första urvalet består således av företagen i alla segment (*Large, Mid, och Small Cap*) och sektorerna *Dagligvaror, Energi, Hälsovård, Industri, Informationsteknologi, Kraftförsörjning, Material, Sällanköp* och *Telekom*, både i Helsingfors och i Stockholms börs. Tanken med ett så omfattande urval är att säkerställa att en tillräcklig mängd av nedskrivningsobservationer kan erhållas för att signifikanta och tydliga resultat skall kunna skådas i själva undersökningen.

Efter det grova första steget genomförs en andra mer detaljerad sällning där antalet företag i urvalet reduceras ytterligare. Detta steg består av en manuell genomgång av goodwillredovisningen i företagens årsredovisningar under tidsperioden 2005-2008. Sampelperioden begränsas till dessa år i och med att standarden, som kräver årlig nedskrivningsprövning av goodwill, trädde ikraft redovisningsår 2005 och då årsredovisningarna för år 2009 publiceras först i början av år 2010 och således för sent för denna undersökning. Ur årsredovisningarna plockas enbart beloppen på företagens totala goodwill och nedskrivningarna på dessa, för ifrågavarande åren. Det vill säga själva prövningen och tillhörande redogörelsen

undersöks inte. Resultatet av det andra steget i urvalsprocessen är ett ytterligare slimmad urval, då företag som inte redogjort för någon goodwill under åren 2005-2008 uteslöts, och en databas med information om urvalets goodwill och nedskrivningar.

Det tredje steget i informationssamlandet är att tillföra kompletterande data till databasen. Det kompletterande datat består av observationer för variablerna *eget kapital, kassaflöde, marknadsvärde* och *totala tillgångar*, för urvalets företag under åren 2004-2008. Dessa observationer erhöles ur *Thomson Datastream* databas. I några enstaka fall måste enskilda årsredovisningar anlitas då observationer fattades i Thomson Datastream:s databas.

4.2 Urvalet

Urvalsprocessen som beskrevs i föregående avsnitt resulterade i ett sampel som består av 254 företag. Av dessa företag tillhör 162 Stockholms börs och 92 Helsingfors börs. Dessa företag utgör stommen för denna uppsats undersökning. Urvalet innefattar så gott som alla finska och svenska noterade företag som redovisat för goodwill åtminstone någon gång under åren 2005-2008. Det finns några enstaka företag med redovisad goodwill som lämnades utanför urvalet, eftersom informationsmängden som kunde insamlas på dessa var otillräcklig. I dessa fall handlade det om att alla fordrade årsredovisningar inte kunde hittas. Följaktligen kunde inte redovisningen av goodwill undersökas i tillräcklig omfattning och företagen kunde inte innefattas i undersökningen.

”Goodwillåren”¹⁰ (observationerna) som insamlades för dessa 254 företag är 945 till antalet. 604 av dessa observationer tillhör svenska företag. Motsvarande siffran för finska företagen är 341. Antalet goodwillnedskrivningar som utförts av urvalets svenska och finska företag under åren 2005-2008 är 164.¹¹ Då genomgången av goodwillposterna utfördes manuellt och inrymmer således en risk för feltolkningar eller övriga misstag, och då några årsredovisningar inte fanns tillhanda, är det möjligt att några fler än 164 nedskrivningar har genomförts i Finland och i Sverige under dessa år. Risken för detta är dock relativt liten och således kan 164 ses som en tämligen komplett siffra. Följaktligen kan även själva urvalet och mängden observationer ses som möjligast omfattande.

164 nedskrivningar under 945 observationsår betyder att 17,4% av alla nedskrivningsprövningar som utförts av svenska och finska noterade företag fram till redovisningsår 2008 har resulterat i en nedskrivning av goodwill. Av de 164 nedskrivningarna utfördes 107 stycken av svenska företag och 57 av finska företag. Då man gör motsvarande jämförelse för de enskilda länderna får man som nedskrivningsprocent 17,7% för Sverige och 16,7% för Finland. Skillnaden kan ses som relativt obetydlig och ger oss ett första insyn på frågan om det finns en skillnad i goodwillnedskrivningen i Finland och i Sverige. Vad kommer till nedskrivningsfrekvensen tycks finska och svenska företag i alla fall vara så gott som identiska.

---

¹⁰ Antal år då företag redovisat för goodwill. Ett företag kan med andra ord bidra med många observationer till samplet, då varje år då de redovisat för goodwill räknas som en skild observation. Då sampelperioden är 2005-2008 är maximala antalet observationer som ett företag kan uppvisa fyra till antalet.

¹¹ Siffran innefattar enbart nedskrivningar av kvarvarande goodwill. Det vill säga nedskrivningar av goodwill som helt avskaffades till exempel i samband med en försäljning av en enhet togs inte i beaktande.

a) **Fördelning av nedskrivningar mellan olika sektorer**

	Antal nedskrivningar			Antal företag			%		
	Sverige	Finland	Totalt	Sverige	Finland	Totalt	Sverige	Finland	Totalt
Dagligvaror	4	8	12	8	7	15	13 %	29 %	20 %
Energi	1		1	2	1	3	13 %	0 %	8 %
Hälsovård	3		3	13	5	18	6 %	0 %	4 %
Industri	47	16	63	63	36	99	19 %	11 %	16 %
IT	19	6	25	37	20	57	13 %	8 %	11 %
Kraftförsörjning			0		1	1		0 %	0 %
Material	8	15	23	9	8	17	22 %	47 %	34 %
Sällanköp	16	12	28	26	13	39	15 %	23 %	18 %
Telekom	9		9	4	1	5	56 %	0 %	45 %
			164			254			

I tabellen ovan presenteras hur de observerade nedskrivningarna fördelas mellan länderna och sektorerna. Enligt tabellen har det i sektorn *Industri* skett klart fler nedskrivningar (63 stycken) än i de övriga sektorerna. Dessa nedskrivningsantal är dock föga informativa i jämförelse om de inte relateras till antalet företag som finns i sektorerna (i urvalet). Ur tabellen kan nämligen också iakttas att den nämnda sektorn är även klart den största (99 företag). I den tredje kolumnen (grått) har detta gjorts. Siffrorna i denna kolumn är beräknade med att dividera antalet nedskrivningar med produkten av antalet företag gånger fyra år (antalet år som varje företag uppvisat redovisad goodwill i sin balans). Enligt resultatet har 16% av nedskrivningsprövningarna resulterat i en nedskrivning i sektorn *Industri*. Då denna siffra jämförs med ekvivalenta tal för de övriga sektorerna blir det uppenbart att ifrågakvarande sektorn de facto inte är den mest frekventa nedskrivaren. De mest ”entusiastiska” nedskrivarna är sektorerna *Material* (34%) och *Telekom* (45%). Men även dessa siffror bör tas med en nypa salt. Bägge sektorerna innehåller i jämförelse relativt få företag och således kan siffran vara förvrängd då enskilda företag får stort inflytande i genomsnittssiffran.

De största skillnaderna mellan länderna noteras också hos de sistnämnda sektorerna. Antalet företag i sektorn *Material* är nästan lika i bägge länderna och då antalet nedskrivningar utförda av finska företag är nästa dubbelt så stort som hos svenska företagen kan procentsiffrorna ses jämförbara och skillnaden betydlig. Vid närmare undersökning av nedskrivningssiffrorna noterades det att 74% av nedskrivningarna hos sektorn *Material* i Sverige och i Finland utförts vid redovisningsåren 2007 och 2008, det vill säga vid åren då den globala ekonomiska krisen slog ut. Sektorns jämförelsevis höga nedskrivningsprocent kunde således delvis förklaras med att sektorn är relativt exportberoende och under speciellt året 2008 var det svårt att fylla på orderstockarna. Sektorn bemötte med andra ord en tuffare framtid än tidigare väntat och således skulle nedskrivningar av framtida kassaflöde och således även goodwill ses befogade. Faktumet att nedskrivningar var frekventare i Finland än i Sverige kunde å andra sidan delvis bero på att svenska exporten skyddades av en svag krona medan den finska betungades av en stark euro.¹²

^{12 13 14} Det bör noteras att detta enbart är spekulation då motiven till nedskrivningarna inte har undersökts (detta ligger utanför denna uppsats omfattning). Det vill säga nedskrivningarna kan hänföra sig till något helt annat än en allmän försämring av företagets verksamhetsförutsättningar på grund av den globala krisen (*Material*), konkurrens (*Telekom*), tillväxtfas eller tillgångssammansättning (*Hälsovård / IT*).

Den stora skillnaden mellan nedskrivningsprocenten mellan länderna i *Telekom*-sektorn kan egentligen helt ignoreras. Siffrorna är inte jämförbara då enbart ett finskt telekomföretag finns med i urvalet. Således är Finlands siffra med största sannolikhet mycket missvisande. Faktumet att sektorn är det mest entusiastiska nedskrivaren är egentligen inte så överraskande då sektorn präglas av hård konkurrens både i Finland och i Sverige, och således kan man tänka sig att framtidsutsikterna förändras frekventare. Följaktligen är goodwillnedskrivningar också oftare på tapeten.¹³

Enligt tabellen hör *Hälsovård* och *Informationsteknologi* till de sektorer där nedskrivningar inte är så frekventa. Sektorerna präglas av tillväxtföretag där immateriella tillgångar ofta utgör en betydande del av de totala tillgångarna. Hos sådana företag kan nedskrivningar kanske överhuvudtaget lättare ses obefogade.¹⁴ Samma nedskrivningstendens kan iaktas även i tabellen nedan där nedskrivningarna är listade i liknande fason som i föregående tabell, men med den skillnaden att denna gång är de grupperade enligt *Cap* (företagsstorlek).

b) Fördelning av nedskrivningar enligt företagsstorlek

	Antal nedskrivningar			Antal företag			%		
	Sverige	Finland	Totalt	Sverige	Finland	Totalt	Sverige	Finland	Totalt
Large Cap	39	17	56	43	23	66	23 %	18 %	21 %
Mid Cap	24	22	46	43	30	73	14 %	18 %	16 %
Small Cap	44	18	62	76	39	115	14 %	12 %	13 %
			164			254			

Enligt siffrorna i procentkolumnen kan det tydligt noteras att nedskrivningsfrekvensen stiger med företagsstorlek. Med hänsyn till spekulationen ovan kunde mönstret möjligen delvis förklaras med att hela 90 av de 115 företagen (78%) i *Small Cap* tillhör *IT* eller *Hälsovård* sektorn.¹⁵ Andra förklaringar kunde å andra sidan vara att större företag är kapablare att utföra korrekta nedskrivningsprövningar och/eller informationsasymmetrin är lägre då det gäller större företag. Hur som helst, detta är enbart gissningar och då företagsstorlek inte beaktas i denna uppsats framtida analys, förblir denna fråga utanför denna uppsats omfattning.

c) Fördelning av nedskrivningar utöver åren

	2008	2007	2006	2005	
Finland	22	14	11	10	
Sverige	30	25	27	25	
Totalt	52	39	38	35	164

¹⁵ Bland annat Verriest och Gaeremynck (2009) spekulerade att stora och välpresterande företag har större tendens att utföra nedskrivningar medan situationen är den motsatta hos tillväxtföretag. Uppsatsens fynd stöder denna hypotes.

I tabell c) framläggs hur nedskrivningarna fördelar sig över sampelperioden. En tydlig ökning av nedskrivningar ses år 2008 jämfört med de tidigare åren. I Sverige är ökningen dock betydligt subtilare än i Finland. Att nedskrivningar ökar just detta år är förväntat då det är året då finanskrisen svepte över den globala ekonomin med hård kraft. Frågan är snarare om denna ökning är tillräcklig, med tanke på den svåra framtiden och således försämrade framtidsutsikterna. Ur detta perspektiv vore det ytterst intressant ifall även redovisningsår 2009 fanns med i urvalet då detta år har hämtat med sig fler nedskrivningar.

Nedanstående tabell visar hur många företag utfört en viss mängd nedskrivningar. Företag som utfört varje år en nedskrivning är tre till antalet och alla dessa är svenska. Klara majoriteten av företagen som utfört en nedskrivning över huvudtaget har gjort ett eller två nedskrivningar. Sammanlagt finns det 101 finska och svenska företag som gjort en nedskrivning av goodwill under åren 2005-2008. Då totala urvalet innefattar 254 företag betyder detta att ungefär 40% av urvalets företag har utfört en nedskrivning vid något skede.

d) Antal företag som utfört diverse antal nedskrivningar

	Antal nedskrivningar				
	4	3	2	1	
Finland		6	12	15	
Sverige	3	5	20	40	
Totalt	3	11	32	55	101

4.3 Övriga kompletterande variabler

För att utföra uppsatsens undersökning behövs även andra observationer än goodwill- och nedskrivningsbelopp. Såsom tidigare presenterades består dessa av *eget kapital*, *kassaflöde*¹⁶, *marknadsvärde* och *totala tillgångar*. Årliga observationer för dessa samlades för redovisningsåren 2004-2008. För vissa företag krävs även kassaflödesbeloppen för år 2003 och 2009. I sådana fall hämtades kassaflödet för året 2003 ur företagets årsredovisning och för året 2009 användes ett estimat som beräknades på basis av de tre första kvartalens kassaflöde enligt företagets senaste delårsrapport. Estimatet beräknades med att dividera kassaflödet för de tre första kvartalen med 0,75. Det vill säga det antogs i estimatet att det fjärde kvartalet är lik de tre första. Detta är långtifrån ett perfekt mått men vid frånvaron av ett bättre och samtidigt effektivt sätt att estimeras anses bruket av denna metod motiverad.

Största problemet med denna metod är att en del företag kan vara väldigt "baktunga" (att betydande kostnader/inkomster redovisas först under sista kvartalet) och således är det inte realistiskt att anta att alla kvartal är lika. Vid sådana fall då företag visade sig vara klart "baktunga" frångicks räknesättet och bedömning användes istället. Vid bedömningen jämfördes det totala kassaflödet och de tre första kvartalens kassaflöde år 2008 med kassaflödet för de tre första kvartalen år 2009. På basen av detta gjordes en bedömning ifall totala kassaflödet för år

¹⁶ Som mått på kassaflöde används *kassaflöde från den löpande verksamheten*. Valet motiveras med att kassaflöde från företagets kärnverksamhet beskriver bäst deras framsteg. Då det i fortsättningen nämns totalt kassaflöde eller enbart kassaflöde, är det till denna kategori av kassaflöde som det hänvisas till.

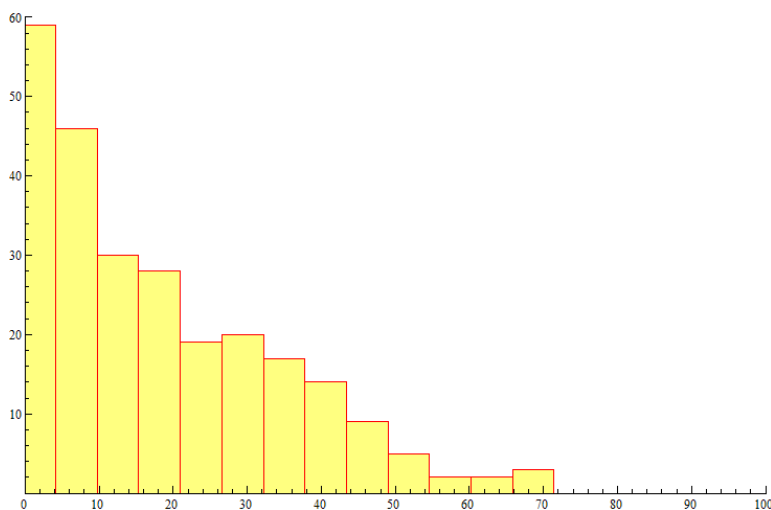
2009 kan förväntas sjunka eller stiga jämfört med föregående år. Bedömning hämtar med sig alltid en risk för fel i data. Risken för fel är dock mindre med att enbart riktningen av utvecklingen estimerades.

Av variablerna är *kassaflöde* och *totala tillgångar* direkt användbara som sådana i undersökningen. Observationerna för *eget kapital* och *marknadsvärde* omarbetas däremot till *P/B-värden*. Det slutliga samplet som används härnäst består således förutom av observationer på goodwill- och nedskrivningsbelopp även av observationer på kassaflöde, P/B-värde och totala tillgångar. Bruket av dessa variabler i samband med testerna kommer dock att diskuteras närmare i metodkapitlet.

4.4 Statistik över goodwillposterna och nedskrivningarna

I grafen nedan syns hur urvalets företag (både finska och svenska) fördelas då andelen goodwill av totala tillgångar används som mått. Grafens lodräta axel (y-axel) beskriver hur många företag som faller inom en viss grupp¹⁷, medan vågräta axeln (x-axeln) skildrar förhållandet goodwill/totala tillgångar (%).¹⁸

1) Fördelningen av företag enligt andelen goodwill av totala tillgångarna

Urvalets GW/TT-medelvärde är 18% och median 14%. På basis av dessa tal och figuren ovan kan man således konstatera att fördelningen är negativt skev, det vill säga att observationerna lutar mot mindre GW/TT-värden. Således är låga värden betydligt allmännare än höga. Med tanke på undersökningens syfte att koppla goodwillnedskrivningar till kassaflöde skulle man snarare önska det motsatta. I detta fall vore det nämligen sannolikare att goodwillnedskrivningar reflekteras i företagets totala kassaflöden. Det vill säga kopplingen vore mer tydlig då

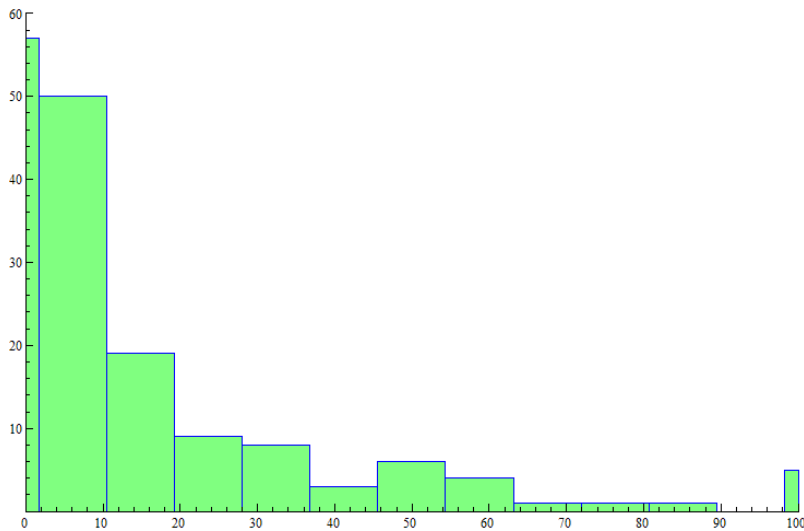
¹⁷ En stapel skall uppfattas som en grupp. Exempelvis första stapeln beskriver att nästan 60 företag har ett GW/TT-värde som är högst 4%.

¹⁸ Nyckeltalen som illustreras i grafen är företagets genomsnittliga GW/TT-förhållanden för åren 2005-2008.

goodwillposten är i en mer central position för att mäta hela företagens framgång. I *bilaga 1* finns motsvarande grafer för Finland och Sverige. Sveriges medelvärde (20%) är en aning högre än Finlands (14%) och fördelningen tycks vid Sveriges fall vara en aning jämnare. Medianvärdena för Sverige och Finland är 16% respektive 9%.

I *graf 2*) illustreras hur nedskrivningarna i totala urvalet fördelas på basis av nedskrivningarnas omfattning. I likhet till föregående graf beskriver y-axeln antalet observationer (nedskrivningar) som tillhör en viss grupp och x-axeln nedskrivningarnas omfattning, beräknat som nedskrivningsbeloppet dividerat med totala goodwillbeloppet före nedskrivningen.

2) Fördelningen av nedskrivningarna enligt omfattningen

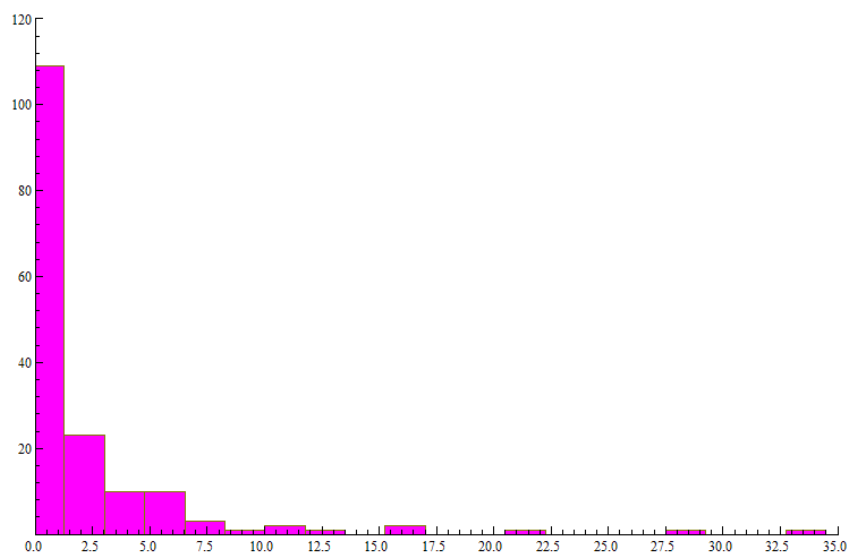

På basis av grafen är klara majoriteten av nedskrivningarna låga till omfattningen. Ungefär 65% av nedskrivningarna är lägre än 10% av den totala goodwillen. Ekvivalenta grafer för Finland och Sverige finns i *bilaga 2*. I stora hela är dessa grafer mycket likartade till den som finns ovan. Med tanke på uppsatsens undersökning skulle omfattande nedskrivningar vara önskvärda av samma skäl som höga GW/TT-värden. Det vill säga då skulle det vara sannolikare att en koppling mellan företagets totala kassaflöde och nedskrivningarna kunde avslöjas ifall en sådan finns. Denna problematik diskuteras närmare i nästa avsnitt.

4.5 Problem anknutna till datasamplet

Det finns en hel del egenskaper hos det samlade datasamplet som kan ställa till med problem då entydiga svar på uppsatsens frågeställning sökes. En del av dessa problem tas upp och diskuteras i samband med valet av testmetod och påföljande analys av resultaten. Ett av de mest påfallande problemen belyses dock väl av *graf 3*) på nästa sida.

3) Fördelningen av nedskrivningsomfattningarna mätt till totala tillgångarna

Grafens y-axel beskriver hur många nedskrivningsobservationer tillhör en viss fördelningsgrupp och x-axel hur omfattande nedskrivningen var (%). I detta fall beräknas nedskrivningens storlek dock i relation till företagets totala tillgångar innan själva nedskrivningen. Det vill säga hur många procent som nedskrivningen utgjorde av totala balansomslutningen. Grafen avslöjar det uppenbara problemet att klara majoriteten av nedskrivningarna är mycket små till sin omfattning då de relateras till företagets totala tillgångar. Problemet som detta ställer till med diskuterades redan i samband med de två tidigare graferna. Enligt diskussionen var önskvärda GW/TT-värden och nedskrivningsomfattningar av goodwill önskade. I likhet med dessa fall är höga nedskrivningsomfattningar av goodwill jämfört med totala tillgångar önskvärda ur uppsatsens synpunkt, då dessa torde med större sannolikhet kunna relateras till fluktuationer i totalt kassaflöde. Då urvalets goodwillomfattningar mestadels visat sig vara mycket låga finns risken att sambandet till kassaflödesutvecklingen inte kan avslöjas även om det fanns där.

Enligt IFRS-regelverket skall goodwill fördelas till de enheter där goodwill egentligen uppstår (IAS 36, p.65). Följaktligen utförs nedskrivningsprövningarna också på dessa enheter. I mångt förblir information såsom kassaflöde för dessa enheter dock opublicerad. Således är det för en utomstående väldigt svårt att utföra en undersökning som kunde genomföras på en enhetsnivå. Detta är problematiskt eftersom de mest korrekta resultaten kunde erhållas på denna nivå. Det kan nämligen hända att en goodwillnedskrivning de facto reflekteras i enhetens framtida kassaflöden och sålunda kan nedskrivningen ses befogad. Detta samband kunde möjligen snappas upp ifall man jämförde enhetens kassaflöden innan och efter nedskrivningen. Då dessa kassaflödesobservationer dock inte finns tillhanda måste det nästbästa måttet användas, det vill säga företagets kassaflöde (kassaflöde från den löpande verksamheten). Problemet är dock att då detta mått används är det mycket möjligt att "signalen" tappas i massan. En nedskrivnings befogenhet kan ses uppenbar då kassaflöde på enhetsnivå jämförs men då detta görs på företagsnivå kan situationen vara en helt annan. Det är realistiskt att förvänta sig att en på företagsnivå liten kassaflödesförändring, som förutspås nog av en goodwillnedskrivning på enhetsnivå, kommer till uttryck i företagets totala kassaflöde på ett framstående sätt. Det är

nämligen mycket sannolikt att signalen överröstas av fluktuationer som orsakas av andra större faktorer. Man kunde således påstå att kassaflöde på företagsnivå är en alltför ”noisy” mått på befogheten av mindre goodwillnedskrivningar.

5 Metod och analys

Detta kapitel är tredelat. Först diskuteras valet av undersökningens testmetoder. Denna diskussion är allmän till sin natur och koncentrerar sig till att logiskt sälla fram de bästa metoderna. Diskussionen kan följaktligen ses som en motivering till det valda tillvägagångssättet. Den andra delen handlar om metodbeskrivning och påföljande analys av testresultaten. Själva metodbeskrivningen och analysen är splittrad till två större helheter för att hålla innehållet begripligare och mer strukturerat. Kapitlet avslutas med en diskussion över de erhållna resultaten och urvalets egenskaper.

5.1 Diskussion kring val av metod

De tre principiella frågorna som denna uppsats eftersträvar att finna svar på är; 1) Är goodwillnedskrivningar som genomförs i allmänhet befogade? 2) Skjuter företag upp befogade nedskrivningar? 3) Finns det skillnader mellan Finland och Sverige angående nedskrivningstendenser? Med tanke på det insamlade samplets egenskaper är följaktligen enbart en kvantitativ metod möjlig.

Den ursprungliga tanken var att tillämpa varianter av Jarva (2009) och Ramanna & Watts (2009) tester i uppsatsens undersökning. Jarva (2009) regresserade framtida kassaflöde mot förändringar i goodwill. Ramanna & Watts (2009) å andra sidan regresserade nedskrivningar mot diverse andra förklarande variabler (se avsnitt 3.2). Innan genomgången av datamaterialets egenskaper var tanken att först regressera framtida kassaflödesfluktuationer mot nedskrivningsomfattningar för att finna svar på om nedskrivningarna drivs av befogade motiv, det vill säga förväntad framtida försämring av kassaflöde. Det andra steget skulle ha därefter varit att identifiera företag som torde enligt vissa nyckeltal vara nedskrivningsfärdiga, enligt resonemanget som framförs i Ramanna & Watts (2009), och granska ifall dessa de facto utfört nedskrivningar.

Efter genomgången av datasamplets egenskaper blev det dock uppenbart att speciellt det första tänkta testet inte skulle resultera i några signifikanta fynd. Det första problemet med nedskrivningarnas igenomsnitt låga omfattning och kassaflödesmåttets brister behandlades redan i föregående avsnitt. Ett andra iögonfallande problem är att kassaflödesavkastning är oerhört svårt att mäta på ett korrekt sätt. Det finns två dilemman som uppstår då kassaflödesavkastning skall beräknas. Det första är att kassaflöde kan uppvisa både negativa och positiva värden. Detta innebär att kassaflöde kan falla med mer än 100% på ett år. Motsvarande är dock inte möjligt hos goodwill och då kan man lätt tänka sig att relationer kan vara svårt att upptäcka mellan värden som kan avvika så drastiskt. Flera hundra procents kassaflödesfall är inte sällsynta hos företag som uppvisar hög fluktuation i årliga kassaflöden. Även det andra dilemmat är starkt kopplat till höga fluktuationer i kassaflödet. Problemet uppstår av att nämnaren som används i avkastningsberäkningarna kan variera stort även under några enstaka påföljande år. Som ett

exempel kan tas ett företag som under fem år uppvisar varje år ett kassaflöde på 1Mkr. Det sjätte året faller kassaflödet till 100tkr för att igen stiga tillbaka till 1Mkr det sjunde året. Problemet uppstår då 100tkr används som nämnare i divisionen då avkastningsförbättringen beräknas för det sjunde året. Även om man dämpar effekten med att ta logaritmen av divisionsräkningen kommer avkastningsförbättringen att vara oproportionell jämfört med tidigare år. I fallet då en logaritm används blir förhöjningen sjunde året 100%. Om man tar alla dessa sju år i beaktande kan ökningen närmare ses som 0%. Liknande situationer uppstår också omvänt då kassaflödet ett år stiger mycket jämfört med åren innan och efter. Att använda sig av dylika "vridna" siffror i testerna är oberättigat eftersom dessa utgör en betydande källa för fel i testerna. Speciellt då stora kassaflödesfluktuationer är relativt allmänna hos urvalets företag.

Med hänsyn till diskussionen ovan görs valet att något avvika från det tänkta ursprungliga tillvägagångssättet. Dessa modifierade metoder kommer att behandlas i samband med att själva testerna utförs. För klarhetens skull kommer första huvudfrågans delfrågor, det vill säga frågorna om nedskrivningarnas befogenhet, att behandlas separat. Huvudfrågan två om de kulturella skillnaderna kommer däremot att bearbetas och diskuteras i samband delfrågorna till första huvudfrågan.

5.2 Test: Har de utförda goodwillnedskrivningarna varit befogade?

Såsom tidigare redogjorts för borde goodwillnedskrivningar enligt IAS 36-standarden vara kopplade till revisioner av förväntningar angående framtida kassaflöde. Det vill säga att det antas att kassaflödet kommer att bli lägre än vad det först förväntades. Vidare förklarades det att det vid goodwillens fall handlar om den anormala avkastningen.

För att testa ifall de utförda nedskrivningarna varit befogade måste man sålunda granska huruvida dessa de facto följts av en försämring av kassaflöde. Jarva (2009) granskade ifall det finns ett samband mellan goodwillnedskrivningar och kassaflödena de påföljande tre åren. Han fann att det starkaste sambandet kunde noteras för det första året. I likhet till Jarva (2009) kommer det till nästa att undersökas ifall goodwillnedskrivningarna genomförda i Finland och i Sverige enligt IFRS-regelverket åren 2005-2008 i verkligheten följts av en försämring av kassaflöde. Hypotesen är att en försämring av kassaflöde kan noteras de påföljande åren efter en nedskrivning av goodwill och att nedskrivningarna således igenomsnitt kan ses befogade. Ifall hypotesen kan förkastas är detta möjligen ett tecken på att nedskrivningar inte är motiverade enligt IFRS-regelverket och sålunda finns det en risk att nedskrivningsprövningarna är påverkade av bias. Hypotesen angående kulturella skillnaderna i nedskrivningsförfarandet mellan finska och svenska företag är att ingen sådan finns. Denna förväntning motiveras med argumentet att bägge länderna är identiska på många plan. Både då det gäller samhället, ekonomin och redovisningstraditionen. I följande avsnitt beskrivs metoden för hur denna test kommer att genomföras.

5.2.1 Metod

Då datasamplet visade sig besitta egenskaper, som kan hämma förekomsten av signifikanta resultat, gjordes valet att förenkla testerna vid hoppet för att öka på sannolikheten att några entydiga mönster skulle kunna noteras. Testmetoden förenklas på det sättet att istället för att

inkludera även förändringsomfattningar i testet bantas det ner till att innefatta enbart förändringsriktningar. På det sättet undviks de problem som diskuterades innan. En nackdel är dock att själva resultaten kommer också att vara mindre ingående. Detta hindrar en alltför djupgående analys och resultaten blir mer riktgivande än precisa till sin natur.

Testet genomförs med att jämföra det genomsnittliga kassaflödet tre år innan nedskrivningen med kassaflödena efter nedskrivningen.¹⁹ Som kassaflöde innan nedskrivningen antas det årets kassaflöde då nedskrivningen genomfördes samt de två föregående årens ekvivalenta. Tanken med bruket av genomsnittligt kassaflöde är att jämna ut de årliga fluktuationerna som är sporadiska till sin karaktär och inte tillhör den långsiktiga utvecklingstrenden. Dessa genomsnittliga kassaflöden jämförs med kassaflödena ett, två och tre år (dessa är inte genomsnittliga) efter nedskrivningen. Det är viktigt att notera att då sampelperioden för nedskrivningarna är 2005-2008 finns det inte lika många observationer för varje "framtida" jämförelseår. Om en nedskrivning genomfördes till exempel år 2005 kan det tidigare kassaflödet jämföras med kassaflödena år 2006-2008. Men ifall nedskrivningen gjordes 2007 kan det enbart jämföras med årets 2008 kassaflöde. Således kommer mängden observationer av slaget ett/två/tre år efter nedskrivningen att variera.

Nedskrivningar utförda under redovisningsår 2008 kommer att utgöra ett specialfall till det som redogjordes för ovan. Eftersom nedskrivningsobservationerna år 2008 utgör en betydlig del av urvalet och då dessa är även övrigt av speciellt intresse, då nedskrivningsbehovet tack vare finanskrisen torde vara extra uppenbart just detta år, skall dessa jämföras med estimerad kassaflöde för år 2009. Såsom tidigare pointerades innehåller dessa kassaflödesobservationer möjligen dock fel och för att granska för denna potentiella felkälla kommer jämförelsetestet att genomföras både med och utan nedskrivnings- och kassaflödesobservationerna för år 2008 respektive 2009.²⁰

5.2.2 Analys

Resultatet för testet med totala urvalet finns sammanställt i *tabell e)* på nästa sida. I testet jämfördes om kassaflödet steg eller sjönk ett/två/tre år efter att en goodwillnedskrivning genomförts. Siffrorna i tabellen beskriver hur många observationer kunde registreras för diverse grupp. Till exempel, då det totala urvalet (med år 2009) användes sjönk kassaflödet det första året i 79 fall av 164. Då detta motsvarar en siffra på 48% kan man entydigt säga att testet inte finner tilläggsstöd till Jarva (2009) fynd. Han noterade att sambandet mellan goodwillnedskrivningar och påföljande årets kassaflöde var betydande på den amerikanska markanden. Testet i denna uppsats kunde däremot inte hitta ett samband av något slag. Då grupperna två och tre år efter en nedskrivning granskas blir det uppenbart att inget samband finns att hitta. För år två efter en nedskrivning är det de facto betydligt allmänare att kassaflödet stiger än sjunker. Situationen ändrades dessutom inte av att år 2009 lämnades utanför urvalet. Ur tabellen framgår det tydligt att proportionerna sjönk/steg förblir nästan oförändrade för alla år.

---

¹⁹ Det är i detta syfte som även kassaflöde för år 2003 behövs. Det vill säga, ifall en nedskrivning genomfördes år 2005 måste det genomsnittliga tidigare kassaflödet beräknas med för åren 2003-2005.

²⁰ För att ytterligare minimera denna potentiella felkällas effekt på resultaten används kassaflöde för år 2009 enbart i fall där nedskrivningen skett år 2008. Det vill säga dessa kassaflöden används inte som framtida andra och tredje årets kassaflöde.

e) Kassaflödesförändringar efter nedskrivningar

	Påföljande årens kassaflöde			
	1	2	3	
Sjönk	79	36	26	} med 2009
Steg	85	57	24	
Totalt	164	93	50	307
Sjönk	53	28	17	} utan 2009
Steg	59	45	18	
Totalt	112	73	35	220

I tabellen nedan finns resultaten för motsvarande test med finska och svenska företag separerade. I allmänhet kan man säga att tendensen är att kassaflödena stiger något oftare än sjunker efter en nedskrivning. Detta är fallet både hos finska och svenska företag. Skillnaderna är dock små och således kan man inte påstå att det finns några tydliga mönster att hitta. Då man jämför tendenserna mellan finska och svenska företag kunde man säga att länderna är lika i att inte visa ett sådant överhuvudtaget.

f) Kassaflödesförändringarna i Finland och Sverige

	Påföljande årens kassaflöde			
	1	2	3	
Sverige				
Sjönk	49	25	17	} med 2009
Steg	58	37	19	
Totalt	107	62	36	205
Sjönk	36	21	10	} utan 2009
Steg	41	31	15	
Totalt	77	52	25	154
Finland				
Sjönk	30	11	9	} med 2009
Steg	27	20	5	
Totalt	57	31	14	102
Sjönk	17	7	7	} utan 2009
Steg	18	14	3	
Totalt	35	21	10	66

På basis av resultaten som erhöles ur testerna kan man dra några allmänna slutsatser om de genomförda goodwillnedskrivningarnas befo-genhet i Finland och i Sverige. Först och främst kan man argumentera för att då dessa mycket simplifierade tester inte kunde hitta några som helst samband mellan nedskrivningar och framtida försämring av kassaflöde är det ytterst sannolikt att inga samband kan heller hittas med mer komplicerade tester (då samma datasampel används). Ifall det finns ett samband att notera i detta datasampel borde det åtminstone uppenbara sig i dessa enkla tester.

För det andra gav testerna resultat som tyder på att hypotesen (goodwillnedskrivningar styrs av att förväntningarna angående framtida kassaflöde försämrats) kan förkastas och således följer nedskrivningarna inte IFRS-regelverkets bestämmelser. Med tanke på datasamplers egenskaper vore det dock alldeles för modigt att påstå att detta stämmer. Ännu modigare vore det att påstå att detta tyder på att nedskrivningsprövningen styrs av bias. Orsaken till att dylika resultat erhöles beror snarare av problemen angående datasamplet, som diskuterades i kapitel 4.5, än att nedskrivningar genomförs på grund av andra motiv än de tillåtna. Det vill säga de flesta av nedskrivningarna är alldeles för små till sin omfattning för att förväntningarna som är bundna till dessa prövningar skulle reflekteras i framtida totala kassaflöden. För att granska ifall detta kunde vara en potentiell förklaring till de erhållna resultaten gjordes ett nytt test där enbart nedskrivningsobservationer med en omfattning över 4% av totala tillgångarna inkluderades. Resultat för testet finns i tabellen nedan. Såsom det framgår ur tabellen kan detta vara en faktor att räkna med. Även om grupperna för år två och tre efter nedskrivningen fortfarande inte stöder en argumentation för att nedskrivningar följs av en försämring av kassaflöde de nästkommande åren, har resultatet dock ändrats en del för det första året. Enligt resultatet följs nedskrivningar vid 63% av fallen av en sänkning i kassaflödet jämfört med den tidigare siffran 48%. Detta är fortfarande en alldeles för låg siffra för att några samband kunde bekräftas men trots detta ger den några indikationer på potentiella problem i de övriga testerna.

g) Kassaflödesförändringarna vid större nedskrivningar

	Påföljande årens kassaflöde			
	1	2	3	
Sjönk	15	3	4	} med 2009
Steg	9	8	3	
Totalt	24	11	7	

Argumentationen för att inga samband mellan nedskrivningar och framtida kassaflöde överhuvudtaget hittades i testerna, kan kännas relativt udda för många då kassaflödet enligt resultaten har en tendens att stiga istället för att sjunka. Men då man kommer ihåg att nedskrivningsomfattningarna är mycket små och att det då är möjligt att det enbart är av slumpen som en nedskrivning följs av stigande totalt kassaflöde, krävs det en mycket stor observationsmängd eller ett verkligt betydande *sjönk:steg* förhållande, att slumpens effekt kan raderas ur testresultatet. I detta fall är observationsmängden för totala urvalet 307 (med år 2009) och förhållandet *sjönk:steg*, 141:166. Varken observationsmängden och förhållandets storlek kan i detta fall ses som tillräcklig.

Sammanfattningsvis kan man säga att testerna inte kunde bekräfta att de genomförda nedskrivningarna skulle vara befogade, men samtidigt kunde det heller inte bevisas att dessa inte skulle vara kopplade till företagets revisioner på framtida kassaflödesförväntningar. Således kunde inte heller bias existens i nedskrivningsprövningen bekräftas eller förkastas. Det kunde inte heller observeras några större skillnader i tendenserna i Finland och i Sverige.

5.3 Test: Har befogade nedskrivningar skjutits upp?

I kapitel 2.3.3 togs upp en hel del motiv för att skjuta upp befogade goodwillnedskrivningar. Dessa varierade allt från ledningens belöningsaspekter till önskan att avstå från handlingar som kan försvåra framtida skaffandet av extern tilläggs kapital. Testet som utförs härnäst kommer inte att undersöka de olika motiven. Däremot kommer det att forskas i om det finns en tendens hos företag som enligt olika mått borde genomföra nedskrivningar inte gör det.

Måtten som kommer att användas i testet är kopplade till IFRS-regelverkets bestämmelser och resonemanget i tidigare forskning. Såsom känt torde goodwillnedskrivningar enligt regelverket först och främst motiverats av försämrade förväntningar angående framtida kassaflöde. Å andra sidan finns det också en marknadsmässig mått som torde ge indikationer på om allmänheten ser en nedskrivning befogad (även om indirekt). Måttet, som även nämns i IAS 36 som en extern nedskrivningsstyrkande källa, är P/B-värde och användes bland annat av Ramanna & Watts (2009) för att sälla fram företag som torde vara "nedskrivningsfärdiga". Resonemanget bakom bruket av måttet är att då marknadspriset på ett företag fallit under det redovisade värdet av tillgångarna (eget kapital) tyder detta på att tillgångarna är enligt allmänheten övervärderade. Således kunde bland annat en goodwillnedskrivning indirekt ses som befogad.

I testet som utförs härnäst kommer det följaktligen att kontrolleras ifall företag som visar tecken som motiverar befogade nedskrivningar enligt tankegången ovan (sjunkande kassaflöde och dålig P/B-värde) har en tendens att undvika nedskrivningar, i jämförelse till andra företag där ett nedskrivningsbehov är betydligt svårare att berättiga och således osannolikare. Trots att själva testmetoden beskrivs först i nästa avsnitt kan testets hypotes framställas redan nu. Förväntningen är att företag med sjunkande årliga kassaflöden och dåliga P/B-värden uppvisar oftare goodwillnedskrivningar än övriga företag. Ifall hypotesen kan förkastas betyder detta att det finns tecken på att goodwillnedskrivningar skjuts upp och således finns det bland annat en risk att nedskrivningsprövningar influeras av bias. I likhet med testen som utförts innan förväntas de enskilda länderna att uppvisa liknande nedskrivningsmönster.

5.3.1 Metod

Metoden för att testa om det finns en tendens hos företag att skjuta upp befogade nedskrivningar är i och för sig mycket enkel. Testet går ut på att gruppera företag enligt tre olika mått i diverse grupper. Grupperna som företagen delas in i är rangordnade på det sättet att företagen som befinner sig i den första gruppen är de där nedskrivningar kan anses minst motiverade. Således borde också mängden nedskrivningar genomförda av dessa företag vara minst hos denna grupp. I andra ändan av rangordningen finns gruppen där goodwillnedskrivningar kan ses mest motiverade och sålunda torde denna grupp av företag också präglas av flest nedskrivningar. Måtten som används i gruppindelningen är *antalet (årliga) kassaflödesförsämringar, kassaflödets varians (volatilitet) och P/B-värde*.

Företag som visat betydligt fler kassaflödesförsämringar än förbättringar torde i teorin också vara mer benägna att genomföra goodwillnedskrivningar än företag där kassaflödesutvecklingen för mestadels varit positiv. Att enbart ta i beaktande förändringsriktningar vore dock mycket fel. Det är nämligen svårt att argumentera för en nedskrivning hos företag där kassaflödestrenden har

varit sjunkande men där förändringarna dock varit minimala. Således är det i detta fall viktigt att även ta omfattningen med i räkningen. Som mått på kassaflödesfluktuationens omfattning används dess varians. Beroende på fallet kan hög varians antingen ses som negativt eller positivt. Ifall ett företag med en betydande sjunkande kassaflödestrend uppvisar en hög varians betyder detta att kassaflödet försämras med stora steg. Men ifall höga variansen noteras hos ett företag som enbart uppvisar kassaflödesförbättringar betyder detta att förbättringarna är betydande. Måttet P/B-värde är relativt enkel att anpassa till resonemanget ovan. Sannolikheten för en befogad nedskrivning stiger med att P/B-värdet sjunker.

I gruppindelningen används tre olika nivåer på varje mått. Sampelperioden som används i grupperingen är 2004-2008 för kassaflödet och 2005-2008 för P/B-värdet. Således är det maximala antalet kassaflödesförsämringar som ett företag kan uppvisa, fyra till antalet. I själva grupperingen och testet innefattar den första nivån noll till en försämring, den andra nivån två försämringar och den tredje nivån tre till fyra försämringar. Kassaflödesvarianserna är uträknade på fem observationer per företag och P/B-värdena är genomsnittliga värden (fyra år). Nivåerna för dessa mått är bestämda med att rangordna observationerna och dela in dem på basen av storlek i tre lika stora nivåer. Det går att kombinera tre mått med tre nivåer på 27 olika sätt. Således kommer testet att utmynna i 27 olika jämförelsegrupper där den första gruppen består av företag som präglats av kassaflödesförbättringar, hög varians och ett igenomsnitt högt P/B-värde, medan den sista gruppen innehåller företag där kassaflödesfluktuationen varit för det mesta negativ och omfattande, samt där P/B-värdena i medeltal är låga. De övriga 25 grupperna måste rangordnas emellan dessa två ytterligheter. Denna rangordning sker manuellt och innefattar en hel del personlig bedömning. Då detta utgör en källa för fel i testet måste detta faktum naturligtvis tas i beaktande då resultaten analyseras.

5.3.2 Analys

Tabellen som innefattar resultaten för de samtliga 27 grupper finns i *bilaga 3*. Med viljan att tydliggöra de erhållna resultaten gjordes valet att komprimera samtliga grupper till fem lika stora grupper. Gruppindelningen finns illustrerad i tabellen i bilagan. *Tabell h)* nedan omfattar resultaten för de fem komprimerade grupperna. I tabellen finns antalet goodwillår istället för företag listade. Såsom tidigare redogjordes för bidrar varje företag med maximalt fyra goodwillår (2005-2008) till det totala datasamplet. Resultatet som erhöles kan uppfattas som uppmuntrande.

h) Nedskrivningsbenägenhet hos diverse rankade grupper

		1	2	3	4	5
Totalt	GW år	247	228	173	157	140
	Nedskrivn.	30	35	22	30	43
	%	12 %	15 %	13 %	19 %	31 %
Finland	GW år	47	98	57	77	62
	Nedskrivn.	8	14	4	13	17
	%	17 %	14 %	7 %	17 %	27 %
Sverige	GW år	200	130	116	80	78
	Nedskrivn.	22	21	18	17	26
	%	11 %	16 %	16 %	21 %	33 %

I Sverige resulterar en nedskrivningsprövning tre gånger oftare i en nedskrivning i företag i den femte gruppen än i företag i den första gruppen. Därtill tycks det i Sveriges fall finnas en tydlig trend av stigande nedskrivningsbenägenhet i och med att företagens nyckeltal försämrats. Enligt teorin borde så också vara fallet. De företag där goodwillnedskrivningar lättare kan motiveras skriver de facto också oftare ner goodwillen. En liknande, även om inte lika tydlig, trend kan ses hos det totala urvalet. Hos det totala urvalet går grupperna två och tre emot trenden och logiken som framförts ovan. Dessa avvikelser är dessutom ännu klarare i Finlands fall. Det bör dock komma ihåg att personlig bedömning användes då grupperna rangordnades och således bör dylika mindre avvikelser tas med visst förbehåll. Speciellt för Finlands del då flera av grupperna innefattar enbart snäppet över 10 företag och således kan slumpen fortfarande spela en relativ betydande roll.

Det förnämsta som testet har på resultatväggar att erbjuda på är således trenden som uppvisas. I alla fall, både då samplet splittrades mellan länderna och testades som helhet, kunde en tydlig skillnad ses mellan nedskrivningsbenägenheten mellan grupperna ett och fem. Således kan man inte direkt förkasta hypotesen om att befogade nedskrivningar skjuts upp. Men samtidigt är resultaten dock inte så övertygande att man kunde på basen av dessa anta att hypotesen är sann och ingen bias finns i nedskrivningsprövningen. Det som man däremot kan med tanke på dessa resultat säga är att ifall prövningen influeras av bias gör det inte det så vidsträckt som det kunde. Det vill säga problemet med bias kunde vara allvarigare.

För att finna stöd till påståendet ovan gjordes beslutet att utföra ett ytterligare test föra att granska ifall goodwillpostens betydelse för ett företag kan påverka dess nedskrivningsbenägenhet. I detta fall delades urvalet i fyra lika stora grupper på basen av hur stor del av de totala tillgångarna består av goodwill. I grupp ett finns de företag med mest goodwill och i grupp fyra de med minst. I teorin borde postens betydelse för företaget inte få påverka benägenheten att utföra nedskrivningar då dessa är motiverade. Ifall det påverkar är detta en källa för bias och strider mot bestämmelserna i IFRS-regelverket. Resultatet för testet finns presenterad i tabellen nedan.

i) Nedskrivningsbenägenhet hos företag med olika mängd goodwill

		1	2	3	4	
Totalt	Antal företag	26	26	25	24	101
	Antal nedskrivningar	41	44	41	38	164
Finland	Antal företag	10	7	10	6	33
	Antal nedskrivningar	19	11	17	10	57
Sverige	Antal företag	20	13	17	18	68
	Antal nedskrivningar	28	24	25	30	107

I tabellen uppräknas antalet företag i diverse grupp som utfört åtminstone en nedskrivning under åren 2005-2008. Därtill framläggs även antalet nedskrivningar som genomförts av företagen i dessa grupper. Såvida postens relevans i balansen inte påverkar nedskrivningsprövningen borde alla grupper visa ungefär lika många nedskrivande företag och nedskrivningar. Såsom det ur tabellen kan läsas finns det inga betydande skillnader mellan grupperna. Framförallt det totala urvalet uppvisar en mycket jämn fördelning. Hos de enskilda länderna är fördelningen en aning

ojämnare. Men även hos dessa är skillnaderna inte tillräckliga för att fungera som bevis för att postens betydelse spelar roll i nedskrivningsprövningen. Det är trots allt företag i den första gruppen som kunde tänkas erhålla mest nytta av att manipulera nedskrivningsprövningen och i Sveriges fall är antalet nedskrivningsföretag och nedskrivningar ungefär lika i första och fjärde gruppen. I Finlands fall är antalet företag och nedskrivningar dessutom betydligt fler i första än i fjärde gruppen. Således kan man argumentera för att resultaten tyder på att goodwillpostens betydelse inte påverkar nedskrivningsprövningen. Följaktligen kunde inte en tendens för bias påträffas i testet.

5.4 Diskussion kring resultaten och urvalet

Testerna som genomförts i denna uppsats kan inte direkt ses som entydiga och bindande. Snarare kan de uppfattas som riktgivande. De två huvudfrågorna med tillhörande svar diskuteras och sammanfattas i följande två avsnitt.

5.4.1 Slutsatser angående frågan om bias i nedskrivningsprövningen

Till den första huvudfrågan om nedskrivningsprövningen influeras av bias kan man på basis av resultaten svara att det är möjligt men problemet tycks dock inte vara av den allvarligaste sorten. Då frågan delades upp i två delfrågor var de erhållna svaren på dessa en aning uppmuntrande för den som hoppas att den nya nedskrivningsbestämmelsen inte framkallar manipulation i redovisningen.

I det första testet där nedskrivningarnas befogenhet granskades kunde nedskrivningarna inte kopplas till framtida försämring av kassaflöde. Även om detta kan ses som något negativt kan man också hitta något positivt i det om man tittar på resultaten ur en lite annan synvinkel. Att inget sammanband kunde noteras åt verken det ena eller andra hållet kan också uppfattas som ett tecken på att ingen synlig systematisk manipulation av nedskrivningsprövningen kan heller observeras. Man kunde trots allt förvänta sig att ifall företag önskar att i stor skala manipulera redovisningen på ett sätt där nedskrivningar inte kombineras med förväntad framtida försämring av kassaflöde, skulle nedskrivningar följas av stigande framtida kassaflöden oftare än vid ungefär 50% av fallen (som var resultatet som erhöles i testet innan). Prognoser baserade på privat information och utvecklade prognosmetoder borde ju trots allt förutspå framtiden oftare rätt än om man försökte gissa den med att enbart singla en slant (slumpen). Å andra sidan kunde man också använda sig av detta faktum som ett möjligt bevis på att nedskrivningar inte följer de motiv som framställs i IFRS-regelverket. Man kunde argumentera för att då företag borde kunna "gissa" framtiden rätt oftare en 50% av fallen är det i detta fall höga feltalet i sig självt ett bevis på möjlig bias i nedskrivningsprövningen. Här måste man dock komma ihåg två saker som diskuterades redan innan. För det första var största delen av urvalets nedskrivningar mycket små till sin omfattning. För det andra kan ett företags totala kassaflöde ses som ett dåligt substitut för kassaflöde på enhetsnivå. Det är trots allt på enhetsnivå där goodwillnedskrivningar borde utföras. Således är det möjligt att de verkliga sambanden inte kunde registreras i testerna även om de fanns där. Det vill säga resultatet är vridet på grund av ett "dåligt" datasampel. Följaktligen kan man på basis av de erhållna resultaten inte dra några modigare slutsatser än att frågan förblir öppen.

I det andra testet kunde en positiv trend registreras. Trenden innebär att företag som enligt diverse nyckeltal borde skriva goodwillen ner oftare än andra företag, också gör det. Med stöd av dessa resultat kan man således påstå att ifall det finns bias i nedskrivningsprövningen som orsakar att befogade nedskrivningar skjuts upp är dess vidsträckthet dock avgränsad. Dessa resultat är dock inte tillräckliga för att gå så långt som att påstå att ingen manipulering sker överhuvudtaget. Det finns flera sätt att motivera detta. Först och främst vore det naivt att tro att ingen bias någonsin kommer att påverka nedskrivningsprövningen. Vid diverse fall kommer det utan tvekan att göra det. Således är det hur ofta som det företer manipulation som är av intresse. Ett problem med testet som genomfördes tidigare var att det inte tog i beaktande ifall hela urvalet skjuter upp nedskrivningar. Testet gav endast svar på nedskrivningsbenägenhet mellan olika företagsgrupper. Följaktligen blev en mycket central fråga obesvarad, det vill säga finns det ett mönster som tyder på att alla företag har en tendens att skjuta upp goodwillnedskrivningar. Ett sätt att få insyn i frågan är att granska företagens P/B-värden. Ramanna & Watts (2009) ansåg att företag som uppvisat ett P/B-värde under ett åtminstone två år i rad, kunde ses som "nedskrivningsfärdiga". Då man tar och tittar på denna uppsats urval för åren 2007-2008 hittar man sammanlagt 18 sådana företag i Sverige och 12 i Finland. Av dessa har nio respektive fyra stycken genomfört minst en nedskrivning i Sverige eller i Finland. Detta motsvarar procentsiffrorna 50% och 33%. Om man slår länderna ihop får man siffran 43%. Siffrorna kan ses som relativt höga jämfört med övriga "benägenhets-siffror" som presenterats i denna uppsats. Men är de tillräckligt höga är en annan sak. Å andra sidan är det inte heller lätt att se skillnaden mellan uppskjutna nedskrivningar på grund av bias och de som skjutits upp till följd av att man inte ännu med säkerhet kunnat bekräfta att en försämrad framtid är ett faktum. I det senare fallet kan ju en uppskjutning ses berättigad då nedskrivningar skall göras först då det är säkert att försämringen i värdet har skett. Goodwillnedskrivningar kan trots allt inte återföras. Såsom det presenterades i kapitel tre har tidigare forskning noterat att på amerikanska marknaden eftersläpar goodwillnedskrivningarna med några år det verkliga ekonomiska förfallet av tillgången. För framtida forskning i denna fråga finns det om några år ett ypperligt datamaterial till förfogande. Tack vare finanskrisen torde nedskrivningsbehovet vara uppenbar hos flera bolag i Finland och i Sverige. I Sverige finns det åtminstone 60 företag hos vilka P/B-värdet sjönk till under ett under år 2008. Av dessa utförde enbart 15 stycken en nedskrivning samma år eller året innan (25%). Motsvarande siffror för Finlands del är 37 och 13 (35%). År 2009 medförde naturligtvis en hel del nedskrivningar till och således finns det möjligen om några år bättre förutsättningar att granska vilka tendenser som styr nedskrivningsprövningen.

5.4.2 Slutsatser om skillnaderna mellan Finland och Sverige

Den andra huvudfrågan som denna uppsats tog sig an var skillnaderna i nedskrivningstendenserna mellan finska och svenska företag. Hypotesen var att inga skillnader finns och det upptäcktes inga bevis som kunde förkasta denna hypotes. Nedskrivningsprövningarna har i alla fall tillsvidare resulterat lika ofta i en nedskrivning i bägge länderna. Samtidigt uppvisade bägge länderna (även om med lite variation) liknande trender i de olika testerna där det granskades för bias. Att dessa två länder uppvisar liknande tendenser är i och för sig inte förvånande. Förutom de tidigare nämnda likheterna i samhällena och redovisningstraditionen är länderna mycket lika även på den ekonomiska planen. Det vill säga ländernas ekonomier följer ungefär samma spår. Ett mått som borde beskriva landets och således även företagets genomsnittliga ekonomiska tillväxt är bruttonationalprodukten (BNP).

Korrelationen mellan Finlands och Sveriges BNP är för de senaste 17 åren (1993-1999) 0,70 och för de senaste fem åren 0,77.²¹ Korrelationssiffrorna kan beaktas relativt höga med tanke på att siffran ett står för identisk riktning utveckling. Ett annat mått som beskriver marknadens förväntningar är marknadsindexen. Korrelationen mellan ländernas marknadsindex under de senaste fem åren är 0,72.²² Även den kan ses relativt hög och således kan man påstå att Finlands och Sveriges ekonomier och framtida förväntningar angående dessa är i allmänhet ganska lika.

5.4.3 Allmänna iakttagelser om testernas problematik

Slutligen kan några allmänna iakttagelser göras angående undersökningen som utfördes i denna uppsats. Först och främst kan urvalet som användes i undersökningen ses som möjligast omfattande. Det vill säga största delen av de observationer som fanns allmänt tillgängliga inkluderades i datasamplet. Med tanke på problemen som upptäcktes i datasamplet är det dessutom svårt att tänka sig att några mer komplicerade tester skulle ha resulterat i ”bättre” resultat. I själva verket nämner bland annat Bens (2006) i sitt diskussionspapper att en hel del kritik har framställts mot försöken att beskriva en så komplicerad händelse som goodwillnedskrivningsprövning med enkla matematiska ekvationer. Således vore det motiverat att framtida forskning i ämnet gick mer in på djupet och försökte undersöka fenomenet på enhetsnivå. Tyvärr är detta mycket svårt då nedskrivningsprövningen trots allt inte är en speciellt transparent händelse. Således kan företag alltid i efterhand skydda sig med ursäkten ”trodde fel” mot anklagelser om korrupta nedskrivningsprövningar.

6 Sammanfattning

De noterade finska och svenska företagen har sedan redovisningsår 2005 varit tvungna enligt ”IAS/IFRS-förordningen” att följa IFRS-regelverket i sin koncernredovisning. Övergången till dessa redovisningsstandarder följer EU:s önskan att harmonisera redovisningsförfarandet inom området. Detta är i sin tur en del av den globala eftersträvan till harmonisering som främst drivs av normsättarna FASB och IASB.

Som en del av den nya redovisningspraxisen har tidigare kutymen att årligen avskrivna goodwill ersätts med årliga nedskrivningsprövningar. Tanken med nedskrivningsprövningen är att befrämja redovisning till verkligt värde och således öka på redovisningens relevans. Samtidigt önskar man ju naturligtvis bibehålla externredovisningens tidigare tillförlitlighet.

Enligt den nya praxisen bör goodwill skrivas ned då det framtida förväntade kassaflödet som tillgången genererar understiger tidigare uppskattningar. Nedskrivningen är inte återförlig till sin natur och således skall nedskrivningen ske då försämringen i det ekonomiska värdet kan ses oåterkallelig. Följaktligen skall alla nedskrivningar i enlighet med kongruensprincipen också tas upp i företagens resultaträkningar.

---

²¹ I uträkningarna användes kvartalsobservationer för ländernas BNP:s mellan datumen 1993-02-15 och 2009-08-15. Observationsserierna är hämtade ur Thomson Datastream, baserar sig på fasta priser, och är säsongsjusterade.

²² I uträkningen användes tidsserier på finska och svenska marknadsindex i den nordiska OMX-börsen. Tidsserierna bestod av dagliga observationer mellan tidpunkterna 2005-01-03 och 2009-12-30.

Den nya goodwillpraxisen har tagits emot med blandade känslor. En del argumenterar för att förfarandet öppnar företagen ett fönster till redovisningsmanipulation och att redovisningens tillförlitlighet därmed äventyras. Å andra sidan försvaras kutymen av andra som hävdar att det nya förfarandet de facto ökat på redovisningens relevans och således även ökat på dess externa användbarhet. Denna fråga har naturligtvis gett upphov till en del forskning. Forskningen har tillsvidare för det mesta utförts på amerikanska marknaden då den nya nedskrivningspraxisen varit ikraft där längre. Två av de senaste forskningarna är Ramanna & Watts (2009) och Jarva (2009). Den förstnämnda undersökte ifall nedskrivningsprövningen influeras av bias och ifall det finns en tendens att befogade nedskrivningar skjuts upp, medan den andra forskade i frågan om utförda nedskrivningar är igenomsnitt regelrätta. Ramanna & Watts (2009) fann tecken på att nedskrivningsprövningen influeras av bias. Jarva (2009) å andra sidan kunde hitta en koppling mellan utförda nedskrivningar och framtida försämring av kassaflöde och således tydde hans resultat på att ingen bias i alla fall i större skala kunde noteras. I likhet med den övriga forskningen inom ämnet uppvisar dessa två undersökningarna sålunda relativt olika resultat angående existensen av bias i nedskrivningsprövningen. Som biasframkallande faktorer nämndes ”big bath”-s, företagens framtida behov av främmande tilläggs kapital, extern värdering, belöningsystem, längden på nuvarande VD:s anställning och sannolikhet för avlistning.

Syftet med denna uppsats var att ta del i diskussionen ovan med att undersöka ifall de i Finland och i Sverige utförda nedskrivningarna varit igenomsnitt befogade och ifall berättigade ekvivalenta skjutits upp. Samtidigt önskade man finna svar på frågan om det finns skillnader i prövningen mellan dessa två länder. Ty ländernas likheter på många plan (bland annat i redovisningstraditionen) var förväntningen att länderna skulle uppvisa liknande tendenser. Urvalet som användes i testerna kan ses som omfattande då datasamplet innefattade klart största delen av ”goodwillåren” och nedskrivningarna som redovisats för i Finland och i Sverige under tidsperioden 2005-2008. Efter diverse tester kunde det dock inte fastslås att de utförda nedskrivningarna kan betraktas som befogade, då ingen koppling mellan nedskrivningar och framtida försämring av kassaflöde kunde registreras. Samtidigt kunde man dock inte bekräfta att någon manipulation föregick då datasamplet innehöll oönskade egenskaper som möjligen försvårade hittandet av de rätta sambanden. De två viktigaste av dessa problem var de igenomsnitt låga omfattningarna hos nedskrivningarna och kassaflödets ”noisiness” som mått på företagsverksamhet. Men det påträffades nog även några uppmuntrande resultat. Det visade sig att de företag som borde enligt diverse mått vara ”nedskrivningsfärdiga” också skrev ned goodwill oftare än övriga företag. Även om detta inte förkastar existensen av bias är det dock ett tecken på att situationen alltid kunde vara värre. Som väntat fann man inga betydliga skillnader mellan själva länderna.

Uppsatsens undersökning gav med andra ord relativt tafatta resultat. På höjden kan man påstå att frågan om bias i nedskrivningsprövningen förblev öppen då inga starka bevis för eller mot kunde erhållas. Med tanke på datasamplets problem och omfattning är det dock svårt att tänka sig att ”bättre” resultat kunde fås fram med andra testmetoder. Således är rekommendationen för framtida forskning i ämnet att försöka gå mer in på djupet i nedskrivningsprövningen. Det vill säga studera prövningarnas korrekthet på enhetsnivå istället än på företagsnivå. Det kan också vara på sin plats att upprepa denna uppsats forskning om några då observationsmängden ökat och finanskrisen i större grad bidragit med en ny intressant tidsperiod till urvalet. Tre centrala frågor som skribenten själv skulle gärna se forskning i är; Finns det en omfattande tradition att skjuta

upp nedskrivningar²³? Under-/överskattas nedskrivningarnas omfattningar på flit? Hur upplever själva personerna, som genomför nedskrivningsprövningar, förfarandets tillförlitlighet?

---

²³ Denna uppsats fann inte svar på om ”alla” skjuter upp nedskrivningar då nedskrivningarnas mängd jämfördes enbart mellan olika företagsgrupper. Det vill säga det finns alltid en risk att alla skjuter systematiskt upp nedskrivningar och att det således borde i medeltal ske fler nedskrivningar än vad det gör.

Källförteckning

Tryckta källor

Beatty A. & Weber J. (2006), '*Accounting Discretion in Fair Value Estimates: An Examination of SFAS 142 Goodwill Impairments*', Journal of Accounting Research, vol.44, nr.2, s.257-288

Bens D. (2006), '*Discussion of Accounting Discretion in Fair Value Estimates: An Examination of SFAS 142 Goodwill Impairments*', Journal of Accounting Research, vol.44, nr.2, s.289-296

Bens D., Heltzer W. & Segal B. (2007), '*The Information Content of Goodwill Impairments and the Adoption of SFAS 142*', Working paper

Chen C., Kohlbeck M., Warfield T. (2004), '*Goodwill Valuation Effects of the Initial Adoption of SFAS 142*', Working paper, University of Wisconsin - Madison

Cooper J. (2007), '*Debating Accounting Principles and Policies: the Case of Goodwill, 1880-1921*', Accounting, Business and Financial History, vol.17, nr.2,s.241-264

EG-kommissionen (2009), '*International Accounting Standard – IAS 36 Nedskrivningar, IAS 38 Immateriella tillgångar, IFRS 3 Rörelseförvärv*'

EG-kommissionen (2002), '*Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr. 1606/2002 "IAS/IFRS- förordningen" - Tillämpning av internationella redovisningsstandarder*'

Financial Accounting Standards Board (2007 revised), '*Statement of Financial Accounting Standards No. 141 – Business Combinations*', Norwalk, CT

Financial Accounting Standards Board (2001), '*Statement of Financial Accounting Standards No. 142 - Goodwill and Other Intangible Assets*', Norwalk, CT

Godfrey S. & Koh P-S. (2009), '*Goodwill Impairment as a Reflection of Investment Opportunities*', Accounting and Finance, vol.49, s.117-140

Hayn C. & Hughes P. (2006), '*Leading Indicators of Goodwill Impairment*', Journal of Accounting, Auditing & Finance, vol.21, nr.3, s.223-265

Hofstede G. (1980), '*Culture's consequences: international differences in work-related values*', Beverly Hills/London, Sage Publications

International Accounting Standards Board (2001), '*Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter*'

Jarva (2009), '*Do Firms Manage Fair Value Estimates? An Examination of SFAS 142 - Goodwill Impairments*', Journal of Business Finance & Accounting, vol.36, nr.9, s.1059-1086

Jennings, LeClere & Thompson II (2001), '*Goodwill Amortization and the Usefulness of Earnings*', *Financial Analysts Journal*, vol.57, nr.5, s.20-29

Li Z., Shroff P. & Venkataraman R. (2004), '*Goodwill Impairment Loss: Causes and Consequences*', Working Paper, Carlson School of Management, University of Minnesota

Nobes C. & Parker R. (2006), '*Comparative International Accounting*', Pearson Education Limited, Ninth edition

Norris & Ayres (2000), '*Security Market Reaction to Purchase Business Combinations at the First Earnings Announcement Date*', *Journal of Business Research*, vol.49, s.79-88

Ojala H. (2007), '*The Value Relevance of Accounting Goodwill – Does the Abandonment of Systematic Amortization Make Sense to Investors?*', Doctoral Thesis, Helsinki School of Economics

Ramanna K. & Watts R. (2009), '*Evidence from goodwill non-impairments on the effects of using unverifiable estimates in financial reporting*', Working paper 09-106, Harvard Business School

Verriest A. & Gaeremynck A. (2009), '*What Determines Goodwill Impairment*', *Review of Business and Economics*, vol.54, nr.2

Watts (2003), '*Conservatism in Accounting – Part I: Explanations and Implications*', *Accounting Horizons*, vol.17, nr.3, s.207-221

Internetkällor

Finlex, '*Bokföringsförordning 30.12.1997/1339*',
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971339> ; '*Bokföringslag 30.12.1997/1336*',
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971336>, Hemsida (2009-11-29)

Financial Accounting Standards Board, '*Memorandum of Understanding – The Norwalk Agreement*', http://www.fasb.org/intl/convergence_iasb.shtml, Hemsida (2009-11-26)

Finska Bokföringsnämnden, '*Allmänna anvisningar*',
<http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/Yleisohjeruotsi?openview>, Hemsida (2009-11-29)

Hämäläinen K. (2008), '*Tase tyhjä täynnä*',
http://www.arvopaperi.fi/kolumnit_blogit/article152230.ece?v=n, Arvopaperi E-Tidning (2009-11-27)

Isaksson P. (2008), '*Nedskrivningar att vänta*',

<http://www.affarsvarlden.se/hem/nyheter/article439524.ece>, Affärsvärlden E-tidning (2009-11-27)

LAGEN.NU, 'Årsredovisningslag 1995:1554', <https://lagen.nu/1995:1554> ; 'Bokföringslag 1999:1078', <https://lagen.nu/1999:1078>, Hemsida (2009-11-29)

Nasdaq OMX, www.nasdaqomxnordic.com, Hemsida (2010-01-09)

Svenska Bokföringsnämnden, 'Redovisningsnormer', <http://www.bfn.se/redovisning/inledning.aspx>, Hemsida (2009-11-29)

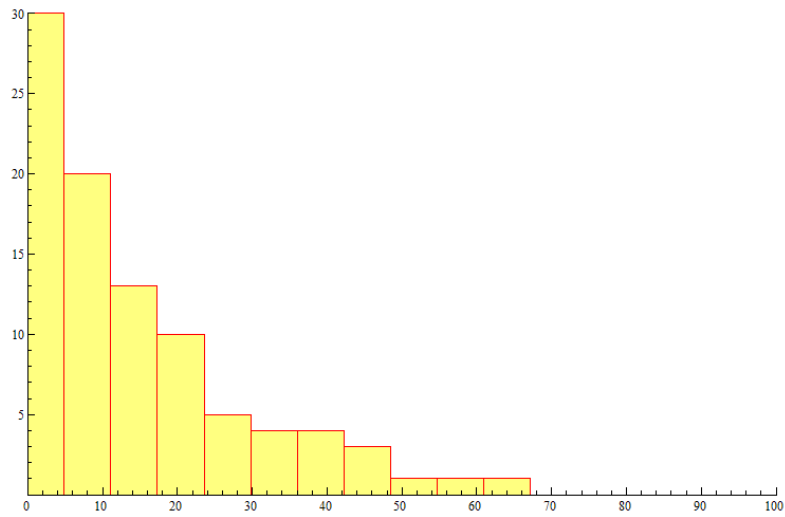
Databaser

Thomson Datastream

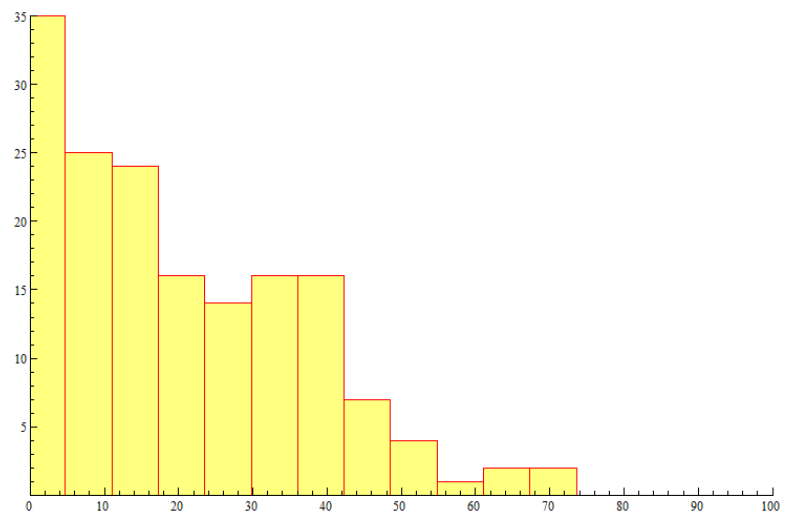
Bilagor

Bilaga 1

4) GW/TT-fördelning av företag (Finland)

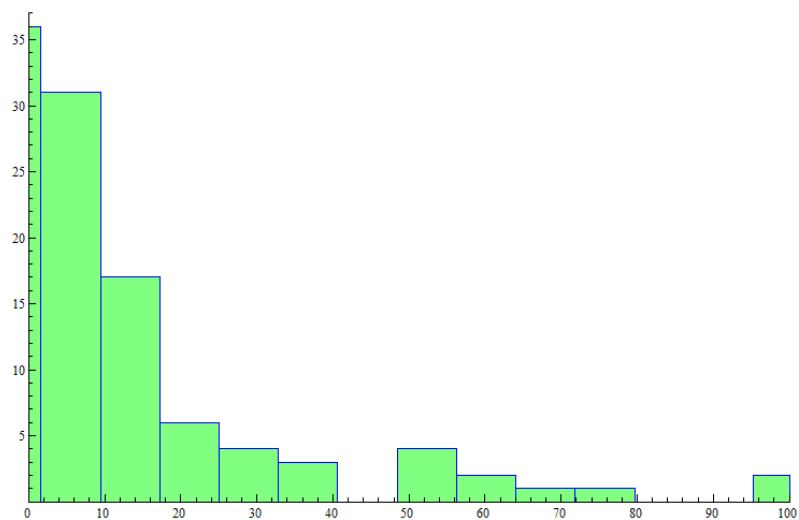

5) GW/TT-fördelning av företag (Sverige)

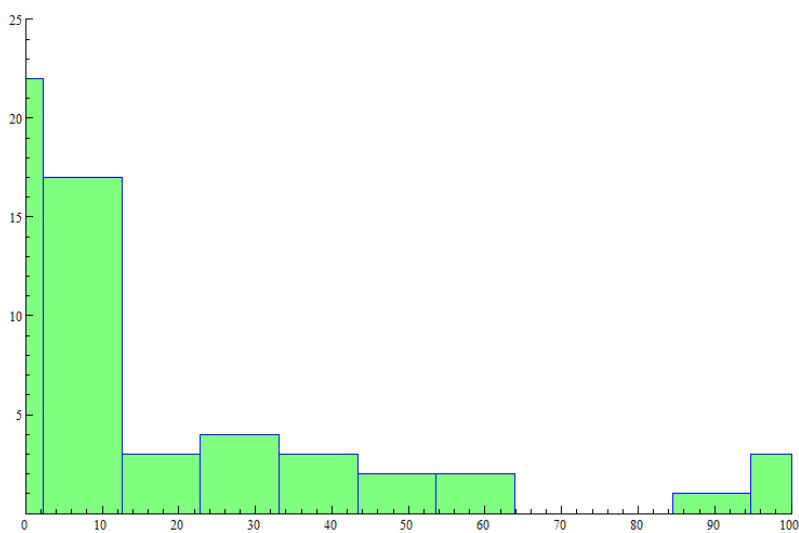

Bilaga 2

6) Fördelningen av nedskrivningarna enligt omfattningen (Finland)

7) Fördelningen av nedskrivningarna enligt omfattningen (Sverige)

Bilaga 3

j) Nedskrivningsbenägenhet hos diverse 27 rankade grupper

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Totalt	GW år	39	35	61	30	24	58	56	77	40	4	51	20	41	48	24	40	8	32	17	58	42	39	8	23	24	12	34
	Nedskrivn.	2	7	10	1	1	9	7	13	5	1	9	2	5	7	6	2	2	10	2	7	9	13	3	7	8	1	11
	%	5 %	20 %	16 %	3 %	4 %	16 %	13 %	17 %	13 %	25 %	18 %	10 %	12 %	15 %	25 %	5 %	25 %	31 %	12 %	12 %	21 %	33 %	38 %	30 %	33 %	8 %	32 %
Finland	GW år	4	12	21	2		8	20	38	13		27	16	5	20	4	12	8	16	9	24	20	15	4	4	16	8	15
	Nedskrivn.	2	2	1	0		3	3	8	3		0	2	0	1	1	0	2	5	1	0	5	4	2	2	3	0	6
	%	50 %	17 %	5 %	0 %		38 %	15 %	21 %	23 %		0 %	13 %	0 %	5 %	25 %	0 %	25 %	31 %	11 %	0 %	25 %	27 %	50 %	50 %	19 %	0 %	40 %
Sverige	GW år	35	23	40	28	24	50	36	39	27	4	24	4	36	28	20	28		16	8	34	22	24	4	19	8	4	19
	Nedskrivn.	0	5	9	1	1	6	4	5	2	1	9	0	5	6	5	2		5	1	7	4	9	1	5	5	1	5
	%	0 %	22 %	23 %	4 %	4 %	12 %	11 %	13 %	7 %	25 %	38 %	0 %	14 %	21 %	25 %	7 %		31 %	13 %	21 %	18 %	38 %	25 %	26 %	63 %	25 %	26 %